

DR. SLAVEN LETICA ZA »DOM I SVIJET« KOMENTIRA IZBORE I POSTIZBORNU SITUACIJU:

HRVATSKA JOŠ NIJE DOŠLA U KRIZU

str. 2-3

CROATIAN INFORMATION CENTRE

HRVATSKI INFORMATIVNI CENTAR

Dom i svijet

ZAGREB/FRANKFURT, 21. veljače 2000. - BROJ 284 • www.hic.hr/dom •

U mjestima Bosanske Posavine, nekada većinskim hrvatskim područjem, sada vršljaju ostatci paravojsnih »milicija«

S PROMJENOM POLITIČKIH PRILIKA U BiH, SRJ I U HRVATSKOJ HRVATI BOSANSKE POSAVINE OČEKUJU POBOLJŠANJE SVOGA STATUSA

KANTONIZACIJOM DO POVRATKA

Povratku u Bosansku Posavinu, o kojem se govori osam godina dugog progonstva, potihlo, čini se, nadržava onu fazu pod kojom se pojam povratka odnosio na organizirane posjete grobljima.

Prostor osam posavskih općina, većinski nastanjen Hrvatima, gotovo u cijelosti okupiran je 1992. i na njemu učvršćena zločinačka vlast. Od ukupno 369,5 tisuća stanovnika, Hrvata je bilo 136.120 ili 37 posto, Bošnjaka 104.420 ili 28 posto, 99.970 Srba ili 27 posto i 29.000 ostalih ili 8 posto. Samo područje Broda i Dervente među prvima je izloženo srpskim napadima u BiH. Početkom ožujka 1992., od-

Iako je nasilje koje su srpski agresori proveli u Bosanskoj Posavini bilo krajnje brutalno većina Posavljaka se želi vratiti

mah poslije referendumu za BiH, četnici su počinili prve zločine: 3. ožujka izvršen je masovni topnički napad na Bosanski Brod, 25. ožujka počinjeno dvostruko ubojstvo u selu Donja Vrela, 16. travnja izvršen je pokolj nad 11 stanovnika Gornjih Koliba većinom nastanjenih Muslimanima, 12. svibnja ubijeno je deset Hrvata u Donjim Vrelima... srpska ofenziva u kojoj je sudjelovalo oko 50 tisuća vojnika s preko 1000 topova, zrakoplovima i ostalom vojnom tehnikom početkom listopada slo-mila je otpor Bosanskog Broda.

Nastavak na str. 2-3

Hrvati u Bosanskoj Posavini su najviše stradali za vrijeme rata. Protjerani su svi iz svojih domova i još se ne vidi način kako osigurati siguran i trajan povratak. Njihovi predstavnici vide u kantonizaciji i decentralizaciji cijele BiH jedinu mogućnost

U OVOM BROJU

ISPLATI LI SE ISELJENICIMA UVOZITI AUTOMOBIL IZ HRVATSKE:

Ušteda mjerena tisućama maraka

KAKO RIJEŠITI PROBLEM NEDOSTATKA STRUČNOG KADRA U HRVATSKIM RESTORANIMA U NJEMAČKOJ:

Bez kuhara se gubi ugostiteljski identitet

ŠTO ĆE BITI S POVRAĆNICIMA KOJI ŽELE ULOŽITI U HRVATSKU:

Puno obećanja, malo realizacija

str. 2

str. 4-5

str. 4-5

Uvodnik

UKIDANJEM EROTELA OTVARA SE NOVO POGLAVLJE ODNOSA MEĐUNARODNE ZAJEDNICE I HRVATA U BiH

Poklon novome predsjedniku

Nema više Erotela! Pripadnici stabilizacijskih snaga NATO saveza koji provode - milom ili silom - odluke visokoga predstavnika za provedbu mira u Bosni i Hercegovini isključili su odašiljače privatne televizijske postaje oko koje se iz niza razloga proteklih mjeseci i godina dizala golema prašina.

Dogodilo to samo tjedan dana nakon što je nove političke vjetrove donio u Sarajevo 'friški' ministar vanjskih poslova republike Hrvatske Tonino Picula. On je tada izjavio mudro kako problem Erotela treba riješiti. Budući je rješenje već bilo napisano, u radnom stolu visokoga predstavnika Petričscha, ono je - nakon te Piculine izjave - samo izvučeno i - provedeno! Zaključak može biti samo jedan: za ukidanje Erotela u uredu visokoga predstavnika, pravoga šefa, predsjednika, zapovjednika i gubernatora Bosne i Hercegovine, čekao se samo pozitivan politički znak iz Zagreba. Sve je riješila Piculina izjava!

Međutim, znakovito je da je isključivanje Erotela provedeno jedan dan prije nego što je formalno i ceremonijalno ustoličen novi predsjednik Republike Hrvatske, drugi u slobodnoj zemlji, nasljednik njezina utemeljitelja Franje Tuđmana, Stipe Mesić. Ustoličenjem Mesića završava politički krug koji je počeo još u studenom, spoznajom da je predsjednik Tuđman neizlječivo bolestan. U ta tri mjeseca politika se odvijala vrtoglavom brzinom, u kojoj se mnogi nisu snašli i ispali su iz ravnoteže na nekoj od krivina. Valja tek podsjetiti i izvući pouku iz znakovite činjenice da je Stipe Mesić pobijedio na predsjedničkim izborima, među ostalim, i nudeći politički program koji je - glede odnosa Hrvatske naspram Bosne i Hercegovine i Hrvata u njoj - potpuno suprotan njegovom prethodniku, Franji Tuđmanu. Mesić se zbog toga odnosa razišao s Tuđmanom još prije sedam godina, u jeku hrvatsko-muslimanskog nesretnog sukoba. Zato se promatraču valja upitati: nije li ukidanje Erotela, dan prije ustoličenja Mesića, zapravo poklon međunarodnih mirovnih čimbenika u Bosni i Hercegovini novom šefu hrvatske države za njegovo poznato stajalište o svim tim pitanjima? To znači i gasenje ideologije HDZ-a, te olakšanje daljega posla u njezinu gušenju i time potporu Mesićeve konceptu o ušutkivanju - danas se već otvoreno govori - tobože rigidne hercegovačke političke struje u HDZ-u.

Očito je da je dolaskom nove vlasti Erotel, ma tko mu bio na čelu, ostao bez podloge koju je imao tijekom vlasti HDZ-a i da je njegov kraj bio olakšan. Hoće li Stabilizacijske snage - kao što su obećale - sada ići pravno do kraja i objaviti inkriminirane dokaze, s optužbama za odgovorne, ili će se svi zadovoljiti političkim učinkom - utihnućem Erotela, pokazat će idući dani!

Istodobno s tim činom objavljuju se u Bosni i Hercegovini dvije vijesti: ukida se dosadašnje ustrojstvo državne radiotelevizije i ubrzano stvaraju pripreme za kopiju politike na malim ekranima. Naime, počinje ostvarenje prijedloga da krovna radiotelevizijska korporacija bude na razini države, ali da entitetske medijske kuće budu odvojene. U Federaciji bi trebala postojati dva kanala: pretežito hrvatski i pretežito muslimanski. Već se osnivaju tijela, a programi bi trebali početi djelovati najkasnije u svibnju, s tim da srpski već odavno djeluje. Istodobno, oni ocjenjuju da nema zapreke za nastavak emitiranja programa Hrvatske radiotelevizije, ako se sve to sporazumno regulira na razini dviju država.

Naravno, Hrvatska radiotelevizija - očekuje se - trebala bi promjenom vlasti napustiti i radikalno promijeniti uređivačku politiku dosad temeljenu na državno - stranačkom konceptu HDZ-a, pa zato i ne bi trebala više biti ideološka opasnost za bilo koga u Bosni i Hercegovini. Tome treba pribrojiti i najavu da u uređivačkoj politici hrvatskoga i muslimanskoga kanala u federalnoj televiziji neće biti predstavnika političkih stranaka koje - sukladno volji na posljednjim izborima - imaju najveće povjerenje građana, birača! Međunarodni posrednici, očito zbog rušenja tih politika, gase i Erotel!

Andjelko Perinčić

UŠTEDA MJERENA TISUĆAMA MARAKA

U Hrvatskoj je osnovna cijena KIA SHUMA bazičnog modela 10.700 DEM, dok je u Austrijski model 110 530 ATS (15.710 DEM). Isto tako, KIA PRIDE u Hrvatskoj košta 6.999 DEM, a u Austriji je to 87.928 ATS. Razlike se kao što vidimo mogu mjeriti tisućama DEM

Hrvatska je poznata kao izuzetno skupa zemlja, ako se usporede cijene s plaćama u odnosu na druge države. Postoji i jedna iznimka za koju malo hrvatskih iseljenika zna, a tiče se prodaje automobila. To prije svega treba zahvaliti prilagođavanjem proizvođača i ekskluzivnog zastupnika standardu državljanina u kojima prodaju svoje automobile. Posebno povoljna je kupnja KIA-inih vozila koji su u hrvatskoj trenutno najjeftiniji automobili u svojoj klasi.

Ako se gleda izvozna cijena u koju je ukalkulirana cijena proizvođača i zarada prodavača, dakle, bez poreza, carina i ostalih davanja, razlika u cijeni je i nekoliko tisuća DEM. Primjerice, KIA SHUMA, koja je trenutno najprodavaniji automobil u Hrvatskoj, u Austriji ima osnovnu cijenu 110.530 austrijskih šilinga (15.550 DEM), dok je cijena iste u Hrvatskoj 10.700 DEM. KIA PRIDE u Hrvatskoj ima osnovnu cijenu 6.999 DEM dok je u Austriji to 87.928 austrijskih šilinga. Razlika se u cijeni, kako vidimo, kreće u nekoliko tisuća DEM. Iseljenicima koji imaju poduzeća u Hrvatskoj, ili pak obitelji i djecu u domovini, kojima žele kupiti automobil, više se isplati kupiti ga u RH, nego ga uvoziti izvana; bez obzira na neplaćanje carine zbog iseljeničkih povlastica. Oni pak koji vole jeftinije automobile, a žive u iseljeništvu, mogu doći u Hrvatsku po svoj automobil i uštedjeti nekoliko tisuća DEM. Kako doznajemo, svi uvjeti koji vrijede za kupca u Hrvatskoj vrijede i za one iz iseljeništa.

Željko Rebić

Bazični model KIA SHUME, trenutno najpopularnijeg KIA-inog modela, u Hrvatskoj je samo 10.700 DEM (netto cijena u koju je uračunata zarada prodavača), a u Austriji je 15.550 DEM

DANIEL TROJAK,
DIREKTOR KIA CROATIA
Naši automobili srednje klase koji su odlične kvalitete prodaju se po cijeni niže klase

KUPCIMA IZ INOZEMSTVA DAJEMO ISTE UVJETE KAO I DOMAĆIMA

Zbog trenda sve većeg interesa europskih kupaca za kupnju dalekoistočnih automobila, pojačan je interes i u Hrvatskoj. Trenutno najpovoljnija kupnja je ona KIA-inih vozila, što je rezultiralo velikim povećanjem prodaje ove marke na hrvatskom tržištu. Iseljenici koji se vraćaju ili žele kupiti auto za privremeno korištenje u Hrvatskoj kupnjom KIA-inih automobila u RH mogu dosta uštedjeti. O tome što su u stanju ponuditi kupcima iz iseljeništa razgovarali smo s direktorom KIA CROATIA Danielom Trojakom.

●Koliko ste dugo prisutni na hrvatskom tržištu i čemu možete zahvaliti za ovako brzu ekspanziju Vaše tvrtke?

-Prisutni smo od studenog 1993. godine, a zahvaliti se možemo ponajprije dobrim cijenama i organizaciji koju imamo. Mi u odnosu na druge uvoznike imamo i do 40 posto ljudstva manje za isti obim poslova, a u nekim segmentima i do 50 posto. To smo postigli jakim kompjutorizacijom svih segmenata poslovanja i sa snažnim programima koje smo dobili direktno od uprave korporacije. Time puno pojednostavljujemo cijeli proces.

Europske garancije

●KIA se uspješno prilagođava dinamičnim poslovnim strategijama koje diktira svjetsko tržište automobila. Što je, uz cijenu, Vaša prednost u odnosu na druge proizvođače?

-Prednost je u tome što se KIA CROATIA kao zastupnik ne može trenutno osloniti samo na prodaju vozila. Mi imamo druge segmente poslovanja kao vlastite transporte, vlastito zastupanje za osiguravajuće kuće, svoje servise i prodajno servisne centre. Dosta smo ulagali u prateće usluge, a KIA CROATIA nosi sama bez dilera negdje 60 posto ukupne pro-

daje, sa 6 svojih centara u Hrvatskoj. Svi ti dodatni segmenti donose i dodatnu zaradu s kojom se mogu pokriti troškovi.

●Kupci u Njemačkoj su nedavno imali dosta negativno iskustvo kada su uplatili automobile u jednoj talijanskoj tvrtki. Zbog bankrota iste, kupci su ostali bez novaca i automobila. Pojasnite čitateljima, s obzirom da ste ekskluzivni zastupnik, da je to nemoguće?

-Bez obzira da se bilo što dogodi sa samom KIA CROATIA, a vjerujte da neće - jer imamo ekspanziju na svim mogućim segmentima - KIA MOTORS korporacija, koja je prisutna na drugim europskim tržištima, bi preuzela sve moguće obveze.

●Koliko treba čekati automobil od trenutka kada se on uplati?

-Nama su sva vozila na skladištu u Kopru i mi uvijek imamo tamo negdje od 3 do 3,5 tisuće vozila. U samoj Hrvatskoj zbog troškova skladištenja imamo 400 do 450 vozila, u ovisnosti o željama kupaca. Ako ga trebamo naručiti iz Kopra, tada je rok isporuke 3 do 4 tjedna sa kompletnom procedurom; a ako se kupac slaže da uzme vozilo koje imamo ovdje, onda je dva do tri dana dok se ne obavi primopredaja.

●Vrijede li garancije koje se daju za vozila i za kupce iz inozemstva?

-Naravno, jer KIA-ina garancija je europska garancija. Sve se obavlja vrlo jednostavno. Mi provjeravamo svakog kupca koji dolazi iz Njemačke ili bilo otkuda. Naime, ostvaruje li pravo na garanciju i to putem kompjuterskog sustava. Vršimo popravak vozila, radimo naplatu, ali ta mu naplata mora biti vraćena istog

momenta kada se vrati natrag domicilnom prodavaču. Mi smo imali slučajeve kada su naši kupci u Njemačkoj popravljali vozila i mi smo im istog trenutka doznali sredstva za taj rad.

●Kupce iz zapadnih zemalja, koji su navikli na komfor, zanima kako kao kompanija napredujete u razvoju dodatne opreme (klima, ABS i dr.)?

-Dodatna oprema je dosta važan segment i mi u ponudi za sva vozila imamo i ponudu s različitim paketima opreme, kao što se to u ovom trenutku na auto-tržištu i radi. Na skladištu imamo svega, od sitnica koje se dodatno ugrađuju u vozila do klime. To se može kupiti za gotovinu ili na kredit. Za to imamo i posebnu kreditnu liniju koju mi sami dajemo kupcima od tri do 24 mjeseca, bez banaka, jamaca i dr. Za gotovinu u ovom slučaju se ostvaruje automatski 10 posto gotovinskog popusta.

●Na prošlogodišnjem CRO-AUTU ste dobili priznanje za najpovoljniju kupnju. Čitatelje zanima zašto?

-Uzmimo za primjer KIA Shumu koja po svim svojim karakteristikama: po veličini, po snazi motora, kvaliteti daleko odskade od sve svoje konkurencije, a naročito cijenom. Ipak je to srednja klasa vozila koju dobivate za cijenu niske klase vozila. To se zbilja ne može uspoređivati.

Željko Rebić

Prof. dr. Slaven Letica: Stalno vraćanje povijesti na nulu čini me tjeskobnim

RAZGOVOR S PROF. DR. SLAVENOM LETICOM

»Redoviti sam profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje radim dvadesetak godina. Predajem zdravstvenu ekonomiku i medicinsku sociologiju, dva za studente ne odviše važna predmeta. Moji kriteriji su vrlo blagi i zato sam omiljen među studentima«, odgovorio je na našu zamolbu da se svojim riječima predstavi čitateljima Doma i svijeta istaknuti hrvatski intelektualac, znanstvenik i političar dr. Slaven Letica. »Usto sam desetak godina radio kao savjetnik na projektu Ujedinjenih nacija u većini europskih zemalja, u Indiji, Kini, Burmi, Egiptu, Pakistanu, Filipinima i drugdje. Projekti na kojima sam radio bili su uglavnom vezani na upravljanje zdravstvom, vođstvo u zdravstvu, razvoj zdravstvenih sustava i financiranje zdravstva. Četiri godine bio sam predsjednik Europskog pokreta u Hrvatskoj i usto sam kolumnist Globusa. Objavio sam petnaestak knjiga, u Americi kao autor ili koautor pet knjiga.«

●Možda riječ, dvije o Vašim političkim interesima...

-Nikad se nisam bavio politikom kao profesijom. Od ožujka 1990. do

PREDSJEDNIČKI KANDIDAT O

HRVATSKA JOŠ

O Mesiću: Već neki njegovi prvi potezi pokazuju da će polagano odstupati od predizbornih obećanja. Govorio je da neće uopće ići na Pantovčak, a već danas dolazi na Pantovčak. Govorio je da uopće neće trebati savjetnike, a sad spominje pet-šest savjetnika. Obećavao je uništavanje institucije Dvora, a sada govori kako će zadržati svih četrdesetak zaposlenih, i tako će taj politički instinkt mijenjati predizbornu retoriku i obećanja Stipe Mesića

ožujka 1991. bio sam osobni savjetnik predsjednika Tuđmana. Otišao sam 7. ožujka 1991. kad mi je pokazao razne karte pripremljene za razgovore sa Slobodanom Miloševićem oko BiH. Poslije toga se nisam bavio politikom do ovog kratkog izleta u predsjedničke izbore.

●Što Vas je navelo da se uključite u tu utrku u kojoj ste postigli četvrto mjesto, na čemu Vam valja čestitati.

-Zahvaljujem se. Nisam ušao u predsjedničku trku da bih dobio neki stanoviti broj glasova birača ili da bih eventualno pobijedio. Nisam bio toliko nerealističan i znao sam da u post-tuđmanovskoj Hrvatskoj, a i općenito u modernoj politici bez stranačke infrastrukture i velike novčane podrške nije moguće mnogo postići. Bilo je više motiva: htio sam unijeti u

predsjedničku trku ozbiljnost u raspravi o ozbiljnim problemima - to je bio jedan od temeljnih motiva. Hrvatska se nalazi u stanju opće krize, koja se može definirati kao opasnost od društvenog sloma i stoga sam nastojao da se svi predsjednički kandidati pokušaju koncentrirati na zajedničku raspravu o temeljnim nacionalnim problemima.

Hrvatsku je preplavio osjećaj nepravde

Ti nacionalni problemi su lako određivi: rasprostranjeni osjećaj nepravde koji je preplavio hrvatsko društvo, drugi su pokazatelji mjerljivi statistički, vanjski dug od 9,5 milijardi dolara, dakle gotovo 2000 dolara po stanovniku, nezaposlenost od oko

S PROMJENOM POLITIČKIH PRILIKA U BiH, SRJ I U HRVATSKOJ HRVATI BOSANSKE POSAVINE OČEKUJU POBOLJŠANJE SVOGA STATUSA

KANTONIZACIJOM DO POVRATKA

Ivo Krizanović: Očekujemo suradnju sviju u radu na povratku Posavljaka

Nastavak sa str. 1

Slično je bilo i u derventskom kraju: 5. ožujka 1992. JNA u gradu izaziva incident u kojem ranjava dvoje prolaznika, 25. ožujka izvršena je otmica članova općinskog vodstva HDZ-a kada je, od posljedica mučenja, preminuo osamnestogodišnji Ivica Katavić; početkom travnja, nakon što je srpsko pučanstvo napustilo grad, započinju snažni napadi na Derventu i okolna sela. Krajem travnja četnici su u Derventi smaknuli 6 osoba; muškarce uhićuju i odvođe u logore. Dana 17. lipnja Derventa pada u ruke četnika, a do početka srpnja i okolna sela. Nakon okupacije sustavno se pale sela, a župne i ostale crkve vješto miniraju. Rađene s velikom ljubavi i vještinom, oslikane i uređene bogomolje u trenu se pretvaraju u prah i pepeo... u Bijelom Brdu, Bosanskom Brodu, Derventi, Kolibama, Plehanu, Koraču, Žeravcu... posvuda. Na području Posavine u napadima je smrtno stradalo 3.300 ljudi!

Kako su međunarodne okolnosti pogodovale održanju takve vlasti i politike, trebalo je šest-sedam godina da prosvjedni skupovi Posavljaka, najjavnije iskazivanje ljubavi prema zavičaju, preraste u izravne posjete, doduše organizirane i vrlo kratkotrajne. Tako, katolički tisak opisivao je dirljive posjete Tramošnici, Johovcu, Ulicama, Derventi, Bijelom Brdu, Modranu... koji su samo neki od 95 okupiranih hrvatskih naselja Posavine, što je 77 posto svih hrvatskih naselja u Posavini od Broda na zapadu do Brčkog na istoku.

Svuda je posjetitelji pratila sablasna pustinja: iz omeđina su se granala poodrasla stabla i šibljice, a čitava Posavina pretvorena je u nijemu šikaru. Ponekad, pod takvim raslinjem bilo je teško pronaći i grob.

Ali, nešto prije više od godinu dana, počeli su i pojedinačni povratci, u pravilu župnika i redovnika. U samostan Plehan, povijesno i duhovno središte Posavine, vratila su se tri redovnika, koji su uz pomoć naroda »obnovili bivšu štalu u lijepu katnicu dugačku 37 metara«. Nju sad mnogi koriste kao »bazu« za sređivanje svojih kuća.

Forsiranje povratka u mješovite sredine

U Johovcu (1340 Hrvata), najužnijem plehanskom selu, stvoren je odbor za povratak koji je anketirao izbjeglice i dobio potpise za više od polovice obitelji koji se žele vratiti u

Međunarodna zajednica će morati mnogo uložiti u obnovu kuća

»Najvažnije je pitanje sigurnosti. Možemo trpjeti nedostatak narodnih prava i ne očekujemo nikakva posebna poštovanja, ali ako čovjek nema osnovne sigurnosti sve se dovodi u pitanje«, kaže nam don Miroslav Agostini, dugogodišnji župnik Donjih Koliba

svoje domove. Sljedeći njegov cilj jest pridobiti donatore za potporu povratku.

U Žeravcu (906 stanovnika, 82 posto Hrvata) u župnom uredu po dvojica ljudi borave tjeđno i smjenjuju se. Tako, od rujna prošle godine, prošlo je 270 ljudi, kaže nam župnik fra Ante Tomas. Stigao je tek manji dio planirane donacije za obnove dvadeset kuća, pa ljudi raščičavaju ruševine i uređuju temelje za nove građevine. Situaciju nastoje iskoristiti za moderno planiranje urbanog središta. Za posjetitelje je organizirano ambulantno liječenje. Nastoji se uspostaviti kontakt s »lokalnim stanovništvom«. Župnik organizira vikend natjecanja u šahu i sličnim športovima, sastanke utorkom s predstavnicima međunarodnih udruga donatora, te predavanja znalaca o političkim i društvenim prilikama na područjima pod srpskom upravom.

U Gornjim Kolibama (1235 stanovnika, 60 posto Bošnjaci), obnavlja se 56 kuća i osnovna škola, u susjednom Kričanovu (982, 91 posto

Hrvata) kreće se u sličnu akciju uz najavljenju donaciju Hrvatske katoličke misije Innsbruck.

Trenutačno političko stanje i stanje ljudskih prava, priznaju naši sugovornici, ispod je svih kriterija. »Najvažnije je pitanje sigurnosti. Možemo trpjeti nedostatak narodnih prava i ne očekujemo nikakva posebna poštovanja, ali ako čovjek nema osnovne sigurnosti sve se dovodi u pitanje«, kaže nam don Miroslav Agostini dugogodišnji župnik Donjih Koliba (800 stanovnika, 95 posto Hrvati), koji je zajedno s vjernicima još uvijek s gornju stranu Save.

Uz nemali rizik, koji je ovdje nažalost uobičajen kao udisanje kisika, ljudi se ipak vraćaju. »Svi se hoće vratiti, nije to pitanje; pitanje je tko će ostati živjeti« domće Agostini svjestan da »totalne restauracije, s obzirom na drugo vrijeme izgnanstva, na umiranja i drugo, ne može biti«. Po njemu, međunarodna zajednica griješni forsirajući povratak u mješovite sredine. Povratak u mjesta gdje su Hrvati bili većina bio bi uspješniji.

»Nije bitno koliko ih se vratilo. Bitno je da je situacija tolika zrela da nema nikakvog smisla čekati. Interes za povratkom je veći od očekivanog« - ističe predsjednik Zajednice povratnika Bosanske Posavine Ivo Krizanović

Predsjednik Zajednice povratnika Bosanske Posavine Ivo Krizanović još je zahtjevniji »Nije bitno koliko ih se vratilo. Bitno je da je situacija tolika zrela da nema nikakvog smisla čekati. Interes za povratkom je veći od očekivanog« kaže on. Fra Ante Tomas dodaje: »Mogućnosti povratka bit će sve veće. Mi imamo i programe, međutim, oni nisu nikada mogli biti aktualizirani, jer nismo imali podršku«.

Arbitraža Ustavnog suda

Do sada nije pronađen model povratka koji bi nadrastao sve visoke prepreke i imao većeg »brojčanog« učinka. Međutim, usporedno sa zahtjevom za povratak, Zajednica povratnika Bosanske Posavine istaknula je sada i zahtjev za kantonizaciju Bosanske Posavine, koji bi pružio veća jamstva povratku i životu Hrvata i Bošnjaka u svojim domovima. Zahtjev za kantonizaciju cijelog bosanskohercegovačkog prostora čuo se u posljednje vrijeme više puta i s nekih visokih mjesta, pa i izazvao žestoke reakcije. Pojavljuje se u vrijeme zasjedanja Ustavnog suda BiH, od kojeg se očekuje odluka o proglašenju konstitutivnosti sva tri naroda na području cijele BiH. Suradnja s Haagom, koju, kako se očekuje, sljedećeg mjeseca treba otvoriti Dodik nakon posjeta Sudu, mogla bi biti bijela zastava velikosrpske politike u BiH.

Krizanović je kazao da će Zajednica inzistirati da se nova hrvatska vlast što hitnije odredi prema željama i potrebama povratnika, te će nastojati privoljeti hrvatsku Vladu da radi u skladu s ciljevima povratnika u Bosnu i Hercegovinu. Ako se sve i pokrene u pozitivnom smislu, neće se smjeti zaboraviti blagost progrih ljudi koja po nekima prelazi granice vrlin, a po drugima biva živo svjedočanstvo povijesne strpljivosti hrvatskog naroda. Kako god, zaslužuje naše divljenje.

Ivo Lučić

PREDSJEDNIČKIM IZBORIMA

NIJE DOŠLA U KRIZU

340.000 ljudi s prijetećim povećanjem u kratkom roku na oko 400.000. Tu je još oko 100.000 ljudi koji rade a ne primaju plaću i tehnološki višak od jedno 100.000 ljudi. Treći važni razlog su istraživanja koja sam vodio, a koja su pokazala da Hrvatskoj prijete enormno snažni emigracijski val, koji se već pojavio u Dalmaciji na početku stoljeća. Taj val se iskazuje pokazateljem da bi se oko 50-55 posto mladih iselilo, trajno ili privremeno, kad bi dobili posao u Europi ili Sjevernoj Americi.

●Imali samo dva kruga predsjedničkih izbora. Što je po Vašem mišljenju bilo najvažnije za prvi krug?

»Od početka bio sam načisto da postoje dva izrazita favorita, još jedan moguć ozbiljni kandidat, i ja kao četvrti - po svim kriterijima. Ispitivanja javnog mišljenja koja su u Hrvatskoj uznapredovala zadnjih godina su pokazivala, već nakon tjeđan dana, da je Stipe Mesić postigao veliku prednost i bilo je očigledno da će on i Dražen Budiša ući u drugi krug. Dr. Mate Granić, zbog teškog poraza svoje stranke, zbog sukoba u stranci i zbog općeg antihadezeovskog raspoloženja je iz dana u dan gubio objektivne šanse, tako da se trka svela praktički na dvojicu kandidata. U prikrajku je bio dr. Granić i taj treći kandidat je, nažalost, odnio dosta glasova meni. Pod normalnim okolnostima stekao bio oko 10 posto glasova, da se ljudi nisu plašili dati glas meni, jer su se bojali

ulaska Mate Granića u drugi krug.

●Dakle, u taj drugi krug Mesić ulazi s očitom prednošću i pobjeđuje.

»Javnost je tražila najzrazitijeg anti-Tuđmana, kompletni antipod, tako da su ovi izbori nažalost neka vrsta negativnog glasovanja. To je u neku ruku druga politička smrt predsjednika Tuđmana. Stipe Mesić je najbrže, najjednostavnije i najrazumljivije definirao radikalni anti-Tuđmanizam. On se svodi na nekoliko elemenata. Prvo, radikalna antihercegovacka retorika, pri čemu je manje-više na razini javne svijesti prikazao Hercegovce kao metaforičke Srbe. Drugo, radikalna retorika protiv institucije Dvora, savjetnika, dvorskih spletki, dvorske mistike, dvorskih igara, dvorskih institucija, koje su uništavale institucije podjele vlasti i uzajamnu kontrolu; i treće, obećanje kažnjavanja krivaca i, metaforički rečeno, »pronalaženja zakopanog blaga«. On je obećao narodu da će se otkriti oni koji su opljačkali Hrvatsku i da će se ući u trag opljačkanom novcu i da će se taj novac vratiti u Hrvatsku. Mesić je dobio izbore na tim vrlo jednostavnim porukama.

Mesić odstupa od predizbornih obećanja

●Mesić je izabran. Sada treba i

O Račanu: Polazi od beznađa i od pretpostavke da je do 1990. stanje stvari bilo pozitivno, i da je samo dolazak HDZ-a i pokojnog predsjednika Tuđmana na vlast bio odlučujući i jedini razlog urušavanja Hrvatske u taj ponor. Ta okolnost sasvim sigurno nije točna

upravljati. Očekujete li da će on slijediti svoja predizborna obećanja?

»Teško je o tome spekulirati, jer Hrvatska ulazi u razdoblje, nazovimo ga, nevidljive ustavne krize. Naime, po postojećem hrvatskom Ustavu, Stipe Mesić kao predsjednik Republike ima znatno veće ovlasti nego one za koje je obećao javno da će ih koristiti. E, sad to ovisi o njegovoj dobroj volji, a javlja se i jedan formalno-pravni problem: je li on, kao netko tko bi trebao jamčiti ustavnost i zakonitost poretka, ima pravo namjerno se uzdržavati od korištenja ove, ovlasti i prava koja mu jamči Ustav. Već neki njegovi prvi potezi pokazuju da će polaganu odstupati od predizbornih obećanja. Govorio je da neće uopće ići na Pantovčak, a već danas dolazi na Pantovčak. Govorio je da uopće neće trebati savjetnike, a sad spominje pet-šest savjetnika. Obećavao je uništavanje institucije Dvora, a sada govori kako će zadržati svih četrdesetak zaposlenih, i tako će taj politički instinkt mijenjati predizbornu retoriku i obećanja

Stipe Mesića. S druge strane, postoji i druga okolnost a to je da dvije stranke koje imaju relativnu većinu u Saboru imaju svog kandidata koji je izgubio izbore, pa će sigurno postojati neki interesni savez unutar Hrvatskog sabora da se smanje ovlasti predsjednika Republike. U tom pogledu će Ivica Račan i Dražen Budiša lako dobiti podršku dijela HDZ-a i dijela zastupnika iz redova četvorke. Stoga se ustavne promjene mogu očekivati tijekom ljeta ove godine.

●Nekoliko puta ste spomenuli riječ »kriza«. Kakav je po Vašem mišljenju put iz krize i kad ćemo stići do stabilnosti?

»Hrvatska se još nažalost ne nalazi u krizi, ako se uvidi izvorno značenje pojma kriza. Kriza za biološke, društvene i gospodarske procese znači trenutak obrata, kad dolazi ili do sloma sustava ili do njegovog ozdravljenja. Hrvatska je u tom smislu još uvijek u stanju predkrize, a ta kriza po definiciji koju je iznio Ivica Račan u Saboru naziva se strukturalnom krizom. To bi ukazivalo na okolnost da su neki dije-

lovi društvenog sustava - on aludira na politički, pravni i na dio gospodarskog sustava - u krizi. No, u tom istom programu Vlade koji se predlaže za četiri godine, koristi se pojam ponora, metaforičan, čudan pojam, koji bi ukazivao da se Hrvatska u jednom trenutku naprosto srušila u ponor, i to je jedna opasna metafora, jer polazi od beznađa, a polazi i od pretpostavke - implicitne - da je do 1990. stanje stvari bilo pozitivno, i da je samo dolazak HDZ-a i pokojnog predsjednika Tuđmana na vlast bio odlučujući i jedini razlog urušavanja Hrvatske u taj ponor. Ta okolnost sasvim sigurno nije točna zato što su korijeni hrvatske krize multidisciplinarni i uključuju okolnosti koje se tiču rata, agresije, ratnih šteta, komunističkog naslijeđa, jugoslavenskog naslijeđa, odnosa svijeta prema Hrvatskoj. Prema tome, pokušaj da se sva odgovornost prebaci na HDZ i na pokojnog predsjednika Tuđmana ima istu podlogu, masovno psihološku, kao i pokušaj HDZ-a i dr. Franje Tuđmana da razdoblje od 1945. do 1990. proglašati razdobljem komunističkog pakla u kojem nije bilo ničega dobrog, korisnog, poticajnog. Takav pokušaj stalnog vraćanja povijesnih kazaljki na nulu je nešto što mene osobno doista ispunjava tjeskobom.

Vladimir P. Goss

PUNO PROGRAMA I OBEĆANJA, MALO REALIZACIJE

ŠTO ĆE BITI SA POVRATNICIMA KOJI ŽELE ULOŽITI U SVOJU NOVU DOMOVINU?

Hrvatska je s novom vlašću dobila i ministra koji bi se trebao isključivo brinuti za to da mali poduzetnici u Hrvatskoj i izvan nje bez problema mogu započeti, nastaviti, proširiti ili promijeniti svoj mali biznis. Bez obzira radi li se o jamstvima, birokraciji, garancijama, konzultacijama ili kojoj drugoj pomoći uskoro bi svoja vrata trebalo otvoriti Ministarstvo Obrta, malog i srednjeg poduzetništva. Već prilikom prvog obraćanja hrvatskoj javnosti novi ministar Željko Pecek obznanio je: »Hrvatsko obrtništvo, malo i srednje poduzetništvo najzdraviji su dio hrvatskog gospodarstva koje valja poticati i za čije uspješnije poslovanje treba ukloniti sve zakonske prepreke. U Hrvatskoj treba prvenstveno definirati što je malo i srednje poduzetništvo te utvrditi strategiju razvoja tog segmenta koji je strateško pitanje daljnjeg razvoja hrvatskog gospodarstva.«

Zahvaljujući Ministarstvu gospodarstva došla je i inicijativa o realizaciji kredita preko Zagrebačke, Splitske, Riječke, Privredne i Slavonske banke. I Hrvatska gospodarska komora se pridružila tim naporima

U očekivanju Ministarstva malog poduzetništva

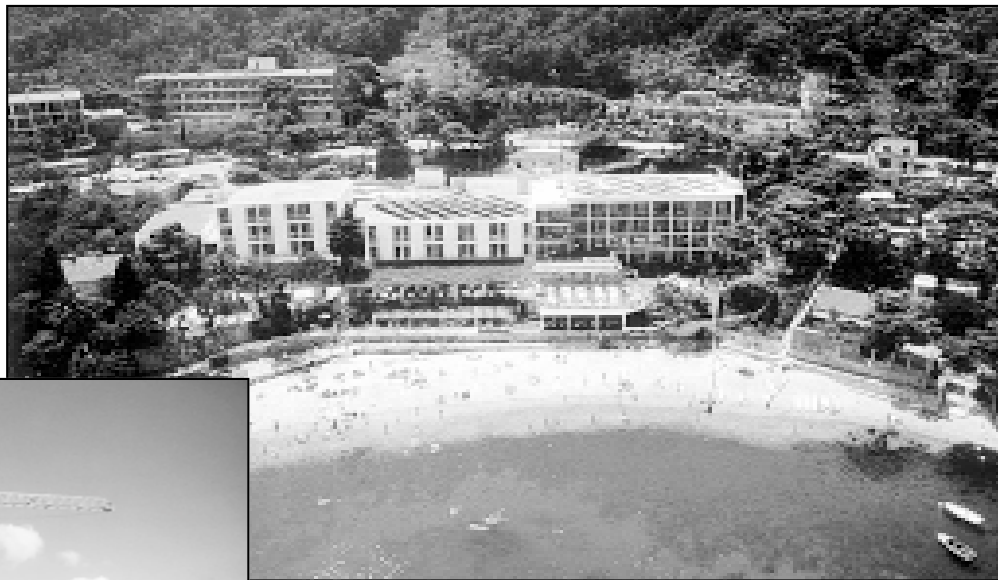
Na novinarsko pitanje kada će novo Ministarstvo biti ustrojeno, Pecek još nije mogao odgovoriti. Ukratko, izgovoreno je puno prekrasnih riječi o onome što je problem, malo naznaka o onome kakva bi trebala biti rješenja, a pitanje o konkretnom otvaranju novog Ministarstva i njegovim konkretnim programima i planovima ostalo je »visiti u zraku.« I što sad? Odustati od ulaganja, stopirati već postojeća, zanemariti Hrvatsku kao zemlju u kojoj se može ostvariti

zvojni obrtništva istaknuta je potreba promjene poreznog sustava, rješavanje nelikvidnosti i nezaposlenosti kao i za poticanje izvoza te stranih ulaganja. poduzetnički san? Srećom, poduzetništvo niti počinje niti završava s nekom vlašću. Da je tome tako govore i činjenice: u Francuskoj mala poduzeća čine čak 99 posto svih tvrtki u zemlji, u Austriji, Belgiji i Nizozemskoj 98 posto, u Švicarskoj 97 posto, u SAD-u oko 90 posto. Budući su to zemlje iz kojih većinom dolaze naši povratnici, pitanje je što ih čeka u Hrvatskoj? Hrvatska već nekoliko godina preko Ministarstva gospodarstva, na čije je čelo upravo zasjelo uspješni hrvatski poduzetnik Goranko Fizić, nudi niz konkretnih programa i podršku. I doista, povratnici poduzetnici su u Hrvatskoj nemaju puno osjećati se izgubljenima. Redom: 1997. i 1998. godine naglašak je bio na poticanju financijskim sredstvima jedinicama lokalne samouprave za

Što nakon rada u inozemstvu - odmor ili poduzetništvo? Gradnja poslovnog centra u Imotskom (na slici), kojeg gradi povratnik Ivan Smoljko

razvoj poduzetništva. U 1999. godini Ministarstvo gospodarstva je pokrenulo izobrazbu učitelja poduzetništva, po uzoru na svjetska iskustva, te projekt promidžbe poduzetništva, što će biti i daljnji trend. Čemu učitelji poduzetništva? Najčešći uzroci propasti malih tvrtki su nedostatak planiranja i manjak poduzetničkih znanja. Učitelji poduzetništva povezuju poduzetnike sa sličnim problemima, ponudom i interesima, vrše programe edukacije, savjetovanja tipa: kako krenuti i kako se financirati, a savjetuju i preko Interneta. No, ukoliko povratnici misle da su već »ispekli zanat« Ministarstvo gospodarstva pomaže i financijski. Tijekom 1997. godine doznačilo je županijama 32 milijuna kuna, 1998. 56 milijuna kuna. Poslovne banke u kreditiranje malog gospodarstva uključile su se sa 310 milijuna kuna, čime je stvoren kreditni potencijal od ukupno 455 kuna. U 1999. godini odobreno je županijama oko 49 milijuna kuna, a trend se nastavlja i ove godine. No, kako doći do tih sredstava? Preko banaka, ali one traže garancije. Kako do garancija? Ministarstvo nudi Hrvatsku garancijsku agenciju. Ona omogućava da kredit dobiju poduzetnici koji inače to ne bi uspjeli, jer ne ispunjavaju uvjete banaka. Uobičajena je praksa da poslovne banke traže da vrijednost hipoteke iznosi do 200 posto na iznos kredita. Programi HGA

Goranko Fizić, novi čelni čovjek Ministarstva gospodarstva - osnovnog inicijatora malopoduzetničke pomoći

propisuju znatno blaže uvjete. Osim garancije, HGA dodjeljuje poduzetnicima i bespovratnu financijsku potporu: direktno plaća registraciju obrta, kreditno umjesto poduzetnika prve rade otplate kredita, za poduzetnike početnike snosi 50 posto troška konzultantske usluge. Kreću li banke s poticajima? Za poduzetnike koji uspije-

Turizam - djelatnost kojoj bi zbog poticanja ulaganja trebalo sniziti poreze

Kako doći do sredstava? Preko banaka, ali one traže garancije. Kako do garancija? Ministarstvo nudi Hrvatsku garancijsku agenciju. Ona omogućava da kredit dobiju poduzetnici koji inače to ne bi uspjeli, jer ne ispunjavaju uvjete banaka

šno rade više od godinu dana HGA daje garanciju za 1,6 milijuna kuna kredita, a za početnike 400.000 kuna. Zahvaljujući Ministarstvu gospodarstvu, došla je inicijativa o realizaciji kredita preko Zagrebačke, Splitske, Riječke, Privredne i Slavonske banke. Konkretno, Zagrebačka banka nudi poseban program za male poduzetnike uz rok povrata do 5 godina, uz 10 posto kamate. No, kako to funkcionira u praksi, druga je stvar. I Hrvatska gospodarska komora se pridružila tim naporima, no ona posreduje i u pozivljanju iseljenika s domovinom, tako da nije neobično da primjerice Marko Orovica, vlasnik Pesci Zelme iz Pečuha traži mogućnost ulaganja u hrvatske obrtnike ili da Zoran Šijan iz Beča, vlasnik Ennex Handelsa financira projekte uz odgodu plaćanja na 10 godina.

Prema tome, načini suradnje s domovinom su različiti i nude se kvalitetni programi, no problem je realizacija na nižim nivoima. Izlika da u Hrvatskoj nema mogućnosti i ponude ne stoji. Bitno je samo povezati se s ljudima u Hrvatskoj i prije konkretnog ulaganja, informirati se u raznim institucijama i odabrati. Uostalom, ni uspjeh na Zapadu nije došao preko noći. I konačno, raduje želja nove vlasti da se i iseljenici uključe u kreiranje buduće ekonomske politike. Pri Ministarstvu financija osniva se Vijeće ekonomskih savjetnika koje bi trebalo okupiti sve one koji imaju znanja, ideja i kreativnosti za rješavanje aktualnih ekonomskih problema. Uspješni ljudi iz dijaspore su svakako dobrodošli.

Nataša S. Beširević

Konkretna iskustva povratnika poduzetnika:

John Jolic, vlasnik građevnog poduzeća »Ontario Siding«, Toronto
Nakon 22 godine izbjavanja vratio sam se u Hrvatsku 1990. Želim se zauvijek vratiti u Zagreb i donijeti svoj biznis. Za to mi trebaju skladišta, no njihov je prostor u Hrvatskoj jako skup. I cijene građevnog materijala su iznimno visoke. U Hrvatskoj nema izgrađenog bankarskog sustava, do zajma se dolazi uz pomoć privilegija, ne postoje razvijene industrijske zone, čak ni u planovima, pa gradnja nekog pogona počinje doslovce u kukuružištu, jamstva su previsoka, birokracija prekomplikirana. Komplikirana je i sama

obrada papira u poslovanju, slanje računa u banku, na knjigovodstvo i ZAP. Problem je i otvaranje biznisa. Nije kriminal prodati robu s kojom kupac nije zadovoljan, ali zato postoje institucije koje izdaju jamstva, državni certifikat o kvaliteti. Ivan Babić, povratnik iz Njemačke, vlasnik »Ponistre«, Dicom
NA konkretan povratak sa me motivirali krediti HBOR-a za koje sam doznao iz njemačkih novina. Bio sam jedan od prvih Hrvata koji je 1992. zatražio taj kredit od naših poslovnih banaka, no one

nisu bile zainteresirane za kredit kojim su dobivale 7 posto kamata, a nisu čak pružale ni točne informacije. Banke su me »vukle« punih 6 godina. Kroz to vrijeme morao sam promijeniti čitava tri programa što me koštalo oko 10.000 DEM. Za malu je tvrtku najveći problem birokracija i PDV. U Hrvatskoj malom poduzetništvu nema nikakve podrške. Općinske službe ne pružaju nikakvu infrastrukturu, brzi su samo kad treba nešto uzeti. Općinska služba je naknadno tražila od mene još 30.000 DEM, s izlikom da moj projekt ne valja, čime su zatvorili i mogućnost otvaranja radnih mjesta.

Hrvate je pozdravio Dietrich Schnell, voditelj Saveznog ureda za zapošljavanje hotelijerskih i ugostiteljskih djelatnika Njemačke

KAKO RIJEŠITI PROBLEM NEDOSTATKA STRUČNOG UGOSTITELJSKOG KADRA U HRVATSKIM RESTORANIMA U NJEMAČKOJ

BEZ HRVATSKIH KUHARA NESTAJE IDENTITET UGOSTITELJSTVA

Druženje na skupštini (s lijeva): predsjednik Udruge Petar Pahinjina, Dietrich Schnell i njen tajnik Jerko Čulina

U druga hrvatskih ugostitelja Sjeverne Rajne i Vestfalije, kao najbolje organizirana hrvatska strukovna udruga u ovoj regiji, održala je svoju godišnju izbornu skupštinu, u Hotelu »Kosmos«, na kojoj se okupilo stotinjak njezinih članova i poduzetatelja. Glavno pitanje i ovog skupa hrvatskih hotelijera i ugostitelja odnosilo se na problematiku zapošljavanja stručnog hotelijerskog i ugostiteljskog kadra iz domovine, prvenstveno kvalitetnih kuhara za kojima je velika potreba u našim restauracijama širom ove zemlje. Otkako je prije nekoliko godina hrvatskim ugostiteljskim objektima u Njemačkoj ukinut status specijaliziranih, više od 4000 ugostiteljskih objekata koje drže Hrvati došlo je »na led« jer je uslijedila zabrana dovodenja i zapošljavanja kuhara iz domovine. A situacija je na tržištu trenutno takva da se do kvalitetnog kuhara ne dolazi lako. Hrvatska nacionalna kuhinja je kuhinja specijaliteta čija priprema zahtjeva posebno umijeće i stručnost. Kako njemačke kuhare za kratko vrijeme naučiti pripremati domaća jela, bilo je jedno najčešće pitanje u dosadašnjim razgovorima vođenim s odgovornim njemačkim gospodarstvenim i političkim strukturama. Ovdrašnji kuhari nisu ni pokazivali veći interes da nauče hrvatsku nacionalnu kuhinju, jer im prilikom zapošljavanja u hrvatskim restoranima to prema njihovu razmišljanju, i nije potrebno. No, situacija na tržištu najčešće pokazuje xdrugu stranu medalje, pa mnogi njemački gosti koji posjećuju naše restorane žele uživati u jelima hrvatske nacionalne kuhinje, koju njemački kuhari zaposleni u našim restoranima dobro ne poznaju. I tu nastaje problem, jer bi hrvatski ugostitelji u hrvatskim restoranima u budućnosti mogli ostati bez nacionalnih jela, ukoliko se stvari iz korijena ne promjene. A to podrazumijeva mogućnost izobrazbe i dovodenja kvalitetnih kuhara iz Hrvatske.

Udruga hrvatskih hotelijera i ugostitelja Sjeverne Rajne i Vestfalije u suradnji s IHK -Koeln upravo pokreće projekt u sklopu kojeg je osnovano savjetovništvo za izobrazbu mladih kadrova koje vodi Katharina Kanschä, koja se, i na ovoj izbornoj godišnjoj skupštini, posebno zahvalila Udruzi hrvatskih hotelijera i ugostitelja na potpori u radu. Na ovoj godišnjoj izbornoj skupštini izabrano je novo čelnništvo Udruge hrvatskih ugostitelja i hotelijera Sjeverne Rajne i Vestfalije.

Potpore i njemačkih domaćina
Jerko Čutura - tajnik Udruge hrvatskih hotelijera i ugostitelja Sjeverne Rajne i Vestfalije istakao je značaj hrvatske nacionalne kuhinje u našim ugostiteljskim objektima i mogućnost obrazovanja mladih stručnih kadrova, ujedno i priliku da se u sklopu projekta KAUSA dovedu i stručni kuhari iz domovine koji bi u hrvatskim restoranima osposobljavali mlade. Tako je u sklopu akcije IHK - KAUSE u Koelnu već pregledano dvadesetak restauracija koje su ocijenjene kao kvalitetne za izobrazbu. Godišnja skupština u Koelnu usvojila je rezoluciju o otvaranju 300 novih mjesta za izobrazbu mladih kadrova, što bi trebao biti putokaz za rješavanje nastalog problema. Koliko su hrvatski ugostitelji respektirani u svojim zahtjevima od strane domaćina najbolje se vidi po nazočnosti Dietricha Schnella - voditelja Saveznog ureda za zapošljavanje hotelijerskih i ugostiteljskih djelatnika Njemačke. Njegovo je izlaganje nagrađeno aplauzom, jer je dao podršku ovom projektu istaknuvši: »Ovo je početak jedne dobre suradnje, izuzetno značajne za budućnost i obostrene interese.«

Stoga ostaje nada, a i volja Udruge hrvatskih ugostitelja Sjeverne Rajne i Vestfalije da i dalje nastave suradnju s domaćinima, IHK - Koeln i drugim institucijama kako bi se uskoro pronašlo najbolje zajedničko rješenje za obje strane. No, jedno je posve sigurno: hrvatski restorani pod hitno trebaju kvalitetne kuhare, jer je bez toga u pitanju budućnost hrvatske nacionalne kuhinje u Njemačkoj.

Otkako je prije nekoliko godina hrvatskim ugostiteljskim objektima u Njemačkoj ukinut status specijaliziranih, više od 4000 ugostiteljskih objekata koje drže Hrvati došlo je »na led« jer je uslijedila zabrana dovodenja i zapošljavanja kuhara iz domovine. I tu nastaje problem, jer bi hrvatski ugostitelji u hrvatskim restoranima u budućnosti mogli ostati bez nacionalnih jela

Stoga ostaje nada, a i volja Udruge hrvatskih ugostitelja Sjeverne Rajne i Vestfalije da i dalje nastave suradnju s domaćinima, IHK - Koeln i drugim institucijama kako bi se uskoro pronašlo najbolje zajedničko rješenje za obje strane. No, jedno je posve sigurno: hrvatski restorani pod hitno trebaju kvalitetne kuhare, jer je bez toga u pitanju budućnost hrvatske nacionalne kuhinje u Njemačkoj.

Udruga hrvatskih hotelijera i ugostitelja Sjeverne Rajne i Vestfalije u suradnji s IHK -Koeln upravo pokreće projekt u sklopu kojeg je osnovano savjetovništvo za izobrazbu mladih kadrova koje vodi Katharina Kanschä, koja se, i na ovoj izbornoj godišnjoj skupštini, posebno zahvalila Udruzi hrvatskih hotelijera i ugostiteljskih djelatnika Njemačke. Njegovo je izlaganje nagrađeno aplauzom, jer je dao podršku ovom projektu istaknuvši: »Ovo je početak jedne dobre suradnje, izuzetno značajne za budućnost i obostrene interese.«

Tekst i snimke: Zoran Roko Paškov

POGLED S MAJNE

Tek se treba vidjeti koji će utjecaj izborni rezultati u Hrvatskoj imati na hrvatsko iseljeničtvo. Dajući većinu svojih glasova bivšoj vladajućoj stranci i predsjedničkom kandidatu koji je izgubio, hrvatsko iseljeničtvo je na proteklom parlamentarnim i predsjedničkim izborima u Republici Hrvatskoj ostalo vjerno sebi i slici koja je uvriježena o njemu. Ovim se, dakako, ne navija ni za jednu stranu niti se iseljeničtvo kritizira, nego se samo analitički pokušava ukazati na razloge i motive glasovanja biračkoga tijela koje se zove hrvatsko iseljeničtvo.

U inozemstvu se može jasno pročitati jedna, nažalost, još neispunjena želja: vrijeme je da Hrvatskom počnu vladati mladi i moderni političari, neopterećeni jugokomunističkom prošlošću

Fizička distanca od domovine znači često kod iseljenika snažniju čežnju i vezanost uz domovinu nego što je to u samoj domovini. Ta snažna čežnja i jaka emocionalna vezanost uz domovinu karakteristična je za sve iseljenike, pa tako i za hrvatske. To se često ne može objasniti racionalno, nego samo subjektivno. Za hrvatsko iseljeničtvo u zapadnoeuropskim zemljama, osobito u Njemačkoj, Švicarskoj i Austriji, ta fizička distanca i nije više toliko problem s obzirom na dobru prometnu i komunikacijsku povezanost. Tu distancu, me-

sične hrvatske političke emigracije, ali su nakon izbora neki hrvatski iseljenički krugovi ipak (očito, bezrazložno) izrazili strah od ponovnog »odlaska u emigraciju«.

Vrijeme je za odrastanje
Hoće li do toga doći ponajviše ovisi o novoj hrvatskoj vlasti i njezinu odnosu prema iseljeničtvu. Bez obzira što svoj glas nije dalo novoj vlasti, Hrvatska iseljeničtvo priznaje i nada se promjenama nabolje. Puka retorika o povratku iseljenika i iseljeničkom ulaganju u domovinu ne može više »držati vodu«. Nova hrvatska vlast mora ponajprije kvalitetnim programima i politikom zapošljavanja spriječiti daljnje iseljavanje iz domovine. Ti programi i takva politika mogu potom privući iseljenike, osobito mlade, na povratak i ulaganje u domovinu. Najnovije radikalne promjene u Hrvatskoj donijele su određeni optimizam, barem kad je riječ

Poraz i ponos hrvatske dijaspore

dućim, pothranjuju i uvećavaju životne prilike (posao, obitelj), čekanje mirovine) odnosno životna ovisnost o zemlji stanovanja, što znači vrlo rijetki posjeti domovini.

Nedostatak kritičke distance

Fizička distanca često znači i nedostatak kritičke distance iseljenika prema zbivanjima u domovini. Nedovoljna obaviještenost i politički profil hrvatskoga iseljeničtva također su razlozi ovakva izbornog rezultata. Nedostatak kritičnosti ne čudi s obzirom na to da je iseljeničtvo sve svoje povjerenje dalo onima koji su inicirali projekt hrvatske državne neovisnosti i tom istom iseljeničtvu vratili dostojanstvo i dali mu status političkoga subjekta. Njegova financijska i humanitarna pomoć u ostvarivanju toga projekta, kao i u Domovinskom ratu, velika je i važna. Dosadašnji nositelji vlasti pokazivali su da to cijene davanjem barem retoričke pozornosti iseljeničtvu, ali i konkretnim potezima, kao što je osnivanje Ministarstva povratka i useljeničtva te promicanje drugih iseljeničkih udruga i akcija. Zbog svega toga u iseljeničtvo nije bilo izričite kritike na promašaje i propuste bivše vlasti. Osim u samo nekoliko slučajeva, kada su ljudi ostali bez novca uložena u domovinu ili kod onih koji, usprkos svojoj podložnosti i lojalnosti, nisu uspjeli ostvariti svoje nerealne ambicije za mjesto veleposlanika, konzula ili zastupnika. To pak nije bilo izražavanje kritičke svijesti, nego širenje glasina i vlastitoga nezadovoljstva.

o međunarodnom položaju Hrvatske u svijetu. Taj optimizam morat će vrlo brzo potvrditi određeni ekonomski i politički rezultati. Ono što zabrinjava hrvatsko iseljeničtvo u zapadnoeuropskim zemljama jest zarađivanje glasova na namjernom širenju nerazpoloženja prema Hrvatima iz BiH. U tomu se posebno isticao čovjek koji je postao hrvatskim predsjednikom. Zaboravio je naime da većinu hrvatskog iseljeničtva u Europi čine upravo Hrvati iz BiH, kao što je zaboravio da su oni među prvima stali u obranu Hrvatske te da su, kada je i on početkom devedesetih obilazio hrvatsku dijasporu, prikupljali pozama-

U iseljeničtvu nema više organizirane klasične hrvatske političke emigracije, ali su nakon izbora neki hrvatski iseljenički krugovi ipak (očito, bezrazložno) izrazili strah od ponovnog »odlaska u emigraciju«

šne darove za obranu domovine. Političke bodove ne bi trebalo stjecati kopanjem jaza unutar vlastitoga naroda niti svjedočenjem u Haagu, nego jasnom političkom platformom prema BiH općenito, a u svezi s tim i hrvatskim narodom u toj zemlji. Možda je to za Hrvate u BiH napokon dobra prilika da svoju političku sudbinu preuzmu u svoje ruke, da shvate gdje se nalaze i u kojim političkim okvirima žive te da, uz potporu Republike Hrvatske, pokušaju izboriti švicarski model življenja u BiH.

Vrijeme je, s druge strane, također da i samo hrvatsko iseljeničtvo napokon kaže što želi, da odraste i da se profilira, a ne da svakomu po potrebi služi kao moneta za potkusurivanje. Iseljeničtvo treba shvatiti da se o sudbini domovine odlučuje u samoj domovini, kako su to pokazali i sami izbori. Može se kazati da je hrvatsko iseljeničtvo doživjelo »izborni poraz«, ali je ono isto tako ponosno na stupanj civilizacijskog ponašanja i demokratske zrelosti koju je u ova tri teška mjeseca iskazao cijeli hrvatski narod. U inozemstvu se, međutim, može jasno pročitati jedna, nažalost, još neispunjena želja: vrijeme je da Hrvatskom počnu vladati mladi i moderni političari, neopterećeni jugokomunističkom prošlošću. Sljedeća prilika za to pruža se na sljedećim izborima.

Anto Batinić

S godišnje skupštine hrvatskih ugostitelja u Koelnu

ŠTO SE KRIDE IZA »TAJNIH« RAČUNA U INOZEMSTVU?

OSIGURANJE VLADE U EGZILU!?

Postojanje hrvatskih računa u inozemnim bankama izaziva veliki interes domaće javnosti. Za sada je poznato da je jedan račun otvoren u Austriji, a drugi u Velikoj Britaniji. O ovom potonjem isplela se i afera nakon što je ortak australske odvjetničke kuće, kojoj je bilo povjerenje administriranju tajnim hrvatskim računom u Londonu, završio u zatvoru zbog pronevjere. On je, naime, kokarske dugove pokušao namiriti rizičnim slovnim transakcijama, koje nisu uspjele.

Ono što nije do kraja najjasnije, vijest je da se njegov odvjetnički ured obratio Visokom sudu u Londonu s upitom što da radi s računom na kojem je hrvatski novac (ako je vjerovati pisanju («Vjesnika» na računima ima 11 milijuna USA dolara). Pitanje je zbog čega se odvjetnička tvrtka obratila sudu, a ne osobama koje imaju deponirane potpise za podizanje sredstava s računa, ili onome tko je ovu odvjetničku tvrtku angažirao.

(Pre)skupo oružje

Novcu koji je pohranjen na bankovne račune može se ući u trag, a ako je neki od ovlaštenih potpisnika umro ili na drugi način nije u mogućnosti izvršavati obveze, moguće je ovlastiti druge potpisnike i tu - barem s te »tehničke« strane nikakvog problema nema.

Javnost, međutim, zanima tko je i zbog čega otvarao te račune, koliko je na njih pristizalo novca, iz kojih izvora, u što je trošen i zbog čega o tome hrvatska javnost nije ništa znala. Prvotno je bilo riječi da je novac s tih računa trošen na kupnju oružja. Ova priča »ne drži vodu«, budući je Hrvatska bila pod embargom za kupnju naoružanja, pa je veći dio nabavljala od svjetskih trgovaca oružjem. A u svijetu ilegalne prodaje oružja vrijedi staro pravilo »novac na sunce«, odnosno, transakcije su otprilike kao one na filmovima - »vi nama lovu, mi vama oružje i svako sebi«. Ovakve se trgovine ne obavljaju bankovnim transakcijama. Polazeći od prosječnih cijena na »crnom tržištu oružja«, teško da se može reći da bi se s tih londonskih 11 milijuna dolara moglo kupiti oružje, posebice ne značajnije količine suvremenih protuoklopnih ili protuzračnih raketnih sustava, tenkova ili borbenih zrakoplova kojima bi se značajnije promijenio odnos snaga na hrvatskoj bojišnici tijekom agresije 1991. ili 1992. godine.

Naime, na sivom i crnom tržištu za taj novac moglo se kupiti 20-ak tenkova iz klase ruskog T-72, ili dvadesetak zastarjelih borbenih zrakoplova MiG-21. Informacije kojima već dulje vrijeme raspolaze hrvatska javnost kazuju nam kako su i pokraj embarga, prije svega s područja zemalja nekadašnjeg Varšavskog ugovora (izvan Rusije) nabavljani borbeni zrakoplovi i početne količine lakog pješačkog naoružanja. Ostale količine pješačkog naoružanja, tenkova i topništva zarobljene su, ili su proizvedene u hrvatskim tvornicama.

Dakle, ponovno se realnim postavlja pitanje tko je i za koje potrebe ostavio u Londonu tih 11 milijuna dolara, zašto se o njima i u petoj godini poraća govori kao o sredstvima za nabavku oružja, te zbog čega je taj račun još uvijek tajna.

Vlada u egzilu ili »crkavica za crne dane«

»Prije bih rekao da su računi otvoreni da bi mogli osigurati rad Vlade u egzilu. - izjavio je jedan od naših sugovornika, blizak tadašnjim visokim državnim krugovima - Naime, nakon bombardiranja Banskih dvora, pada Vukovara postalo je nejasno hoće li se samostalna Hrvatska uopće uspjeti obraniti. U tom slučaju, Vlada bi nastavila djelovati u egzilu, uzdržavajući se sredstvima deponiranim na ovim računima...«

Drugi naši sugovornici, pak, tvrde da nije mogućnost »ponavljanja 1945. godine« jedini razlog otvaranja ovakvih računa, kao i da postojanje računa nije samo kupnja oru-

žja, jer je rat davno završen: »Osim toga, pogrešan je izraz 'računi Republike Hrvatske', jer nitko ne zna na čije su ime ili pod kakvim nazivom ti računi otvarani.«

Ministar financija, dr. Mato Crkvenac u razgovoru za naš list kaže kako zaista ne zna o čemu se radi, tko je račune otvarao, i postoje li oni uopće: »Nastojat ćemo provjeriti istinitost tih informacija, pa, ukoliko su točne, nastojat ćemo novac vratiti u Hrvatsku prije nego ga mangupi pokupe. Tu će trebati angažirati i deviznu financijsku policiju, ali posao će biti vrlo težak, jer su računi izvan zemlje.«

Možda bi u otkrivanju ciljeva za koje su sredstva s tih računa izdvajana pomogle i najnovije izvještaje ministra gospodarstva Goranka Fižulića koji je, kako je to objavljeno u tisku, u svom ministarstvu zatekao i 2,4 mlrd. kuna namijenjenih, uz ostalo, i za »prijenos izvanproračunskim fondovima i u inozemstvo«. Dodatnu seriju pitanja otvara i sintagma koja se ovih dana može pročitati u tisku - tzv. »kapitalni prijenosi u inozemstvo«. Za bolje upućene, normalno je da ovakve financijske transakcije prema inozemstvu obavlja Narodna banka Hrvatske. Međutim, žurne odgovore, posebice prije javne saborske rasprave o državnom Proračunu za 2000. godinu traže upravo ovakve maglovite sintagme kao što su »kapitalni prijenosi u inozemstvo« kakvi se zasigurno ne mogu naći u troškovnicima resornih ministarstava.

Poticaј »Marcosova poučka«

Odgovore na ovakva i slična pitanja već danas bi morali dati bivši ministri koji su predlagali strukturu, zadaće i veličinu resornih proračunskih udjela u sklopu državnog proračuna za 1999., ali i za protekle godine tijekom kojih su i nastali fantomski računi kao što je i onaj iz Londona, a i onaj iz banke u Villachu. Davanje odgovora na takva pitanja oni bi morali shvatiti i kao svoju moralnu zadaću i kao dio procesa primopredaje ministarstava pobjedničkoj koaliciji. Uostalom, mnogi od njih, primjerice, bivši ministri financija i razvitka i obnove danas su zastupnici u Zastupničkom domu Sabora. Dakle, odgovore mogu dati i tijekom saborskih sjednica, sjednica saborskih odbora, ali i svjedočenjem pred istražnim saborskim povjerenstvima koja će se, žele li se operacionalizirati predizborna obećanja predizborne koalicije, morati ustrojiti i otpočeti s radom.

Tijekom kampanje, kako za novi saziv Zastupničkog doma Sabora, tako i za predsjednika RH, iznimno često moglo se čuti obećanje kako će se

»odliveni hrvatski novac vratiti u Hrvatsku«. Ako je suditi po prosudbi dr. Vladimira Veselića, u pitanju je oko 7 milijardi dolara. Dakle, čak oko 70 posto ukupne mase hrvatskog vanjskog duga. Sredstva više nego dostatna za pov-

rat ovogodišnje tranše hrvatskog vanjskog duga i za poticanje investicijskih ulaganja u oživljavanje europski konkurentnih grana hrvatskog gospodarstva. Stoga je »potraga« za »tajnim« računima s hrvatskim novcem u inozemnim bankama i off shore kompanijama iznimno veliki izazov za novu hrvatsku Vladu.

Ako je suditi po poticajnim iskustvima filipinske vlade, koji su uspjeli ući u trag i vratiti značajan dio Marcosovih inozemnih pologa, nije znanstvena fantastika računati i na vraćanje londonskih i sličnih deviznih pologa za nečije »crne dane«. Prostor za, usudila bih se reći, visoku razinu uspješnosti »potrage za izgubljenim blagom« otvara nam prosi-načka odluka Europske unije o skidanju velika bankarske tajne s inozemnih pologa. Dakle, uz ministre financija i gospodarstva na potezu je, prije svega, ministar unutarnjih poslova.

Vesna Kljajić

POTICAJ I POMOĆ POVRATNICIMA

U ZADRU
OSNOVAN KLUB
HRVATSKIH
POVRATNIKA IZ
ISELJENIŠTVA

Klub hrvatskih povratnika iz iseljeništa, utemeljen u lipnju 1997. godine u Zagrebu, može se smatrati »poveznicom« pov-

ratnika sa sredinom u koju su se vratili. Nakon osnivanja Kluba u Zagrebu, osnovane su i njegove podružnice diljem Hrvatske. Tako je 3. listopada prošle godine utemeljen Klub za Istarsku županiju, dok je 15. prosinca u Sarajevu utemeljen samostalan Klub hrvatskih povratnika BiH. Hrvatski povratnici koji žive u Zadarskoj županiji u nedjelju, 13. veljače, u Diklu pokraj Zadra osnovali su podružnicu Kluba hrvatskih povratnika, na kojoj je bio nazočan predsjednik Kluba hrvatskih povratnika iz iseljeništa RH, Vlado Glavaš.

Budući imamo hrvatskih povratnika iz iseljeništa nastanjenih po cijeloj Hrvatskoj, te zbog nemogućnosti kvalitetne suradnje poradi udaljenosti, odlučili smo pokrenuti podružnice našega kluba u svim županijama gdje je veća potreba i znatnija koncentracija naših povratnika - rekao je predsjednik Kluba Vlado Glavaš, istaknuvši kako će najkasnije do

Dana državnosti biti osnovane i podružnice u Šibenskoj i Split-skoj županiji.

Zahvaljujući upornosti Hrvatska matice iseljenika iz Zadra, osnovana je zadarska podružnica, čiji povratnici žive na području od Paga, preko Zadra, pa sve do Knina, uključujući pri tome sve zadarske otoke i Murter.

Osnovni cilj osnivanja ove podružnice sastoji se u pružanju pomoći iseljenicima koji su se odlučili na povratak u domovinu, kazala je na osnivačkoj skupštini Zrinka Mandić, voditeljica Hrvatske matice iseljenika za Zadarsku županiju.

Na utemeljiteljskom saboru koji je održan u Hotelu »Villa Nico«, čiji je vlasnik povratnik iz Chicaga, nazočilo je oko šezdesetak povratnika iz SAD-a, Kanade, europskih zemalja, te Australije. Tom prigodom je nakon čitanja Statuta i Poslovnika izabran Upravni i Nadzorni odbor, koji će na području županije pokušati riješiti mnogobrojne probleme s kojima se susreću naši povratnici. Tom prigodom je za povratnika Kluba

ba izabran povratnik iz Australije, Drago Ljubić, te dopredsjednici Ivan Skračić i Stipe Brkić, koji će te funkcije obnašati u sljedeće dvije godine.

Temeljna zadaća Kluba je poticati povratak hrvatskih iseljenika, te pomoći povratnicima u razumijevanju zakona, rješavanju zakonskih nelogičnosti i problema povratnika koji su svoj novac uložili u propale hrvatske banke - rečeno je na utemeljiteljskom saboru. Tom prigodom je predsjednik Kluba hrvatskih povratnika iz iseljeništa, Vlado Glavaš prigodom pozdravnog govora Klubu želio dobre rezultate, plodan rad i bolju povezanost povratnika te osmišljavanje kvalitetnog plana rada.

Napomenimo kako je cjelodnevni program osnivačke skupštine podružnice Kluba hrvatskih povratnika iz iseljeništa započeo svetom misom u katedrali Sv. Stošije u Zadru, nakon čega je uslijedio radni zadatak u »Vili Nico«. U prigodnom dijelu programa sve nazočne je zabavljala grupa Povoljana iz Paga.

Željka Lešić

AMERIČKI HRVATI PO PREDSJEDNIKU NACIONALNE FEDERACIJE AMERIKANACA HRVATSKOGA PODRIJETLA (NFCA) PORUČUJU:

Nismo saveznici nijedne stranke u Hrvatskoj

»Mi pomažemo američke aktivnosti u stvaranju demokratske Hrvatske otvoreno-ga tržišta. Mi smo usredotočeni na aktivnosti u Americi, pomoć Hrvatskoj, poboljšanje njena imidža, bilo putem vladinih kanala ili putem kontakta s medijima. Podizemo zanimanje za Hrvatsku, ali nismo upleteni u političku, još manje stranačku borbu u Hrvatskoj. Nismo ničije pristaše, ne držimo ničiju stranu«, izjavio je nedavno u razgovoru za jedan hrvatski dnevnik predsjednik Nacionalne federacije Amerikanaca hrvatskoga podrijetla (NFCA) Steve Rukavina, jedan od osnivača te udruge, aktivan član Hrvatske bratske zajednice i Hrvatske katoličke zajednice. Što u kontekstu promjena u Hrvatskoj znači ta izjava predsjednika jedne od najvećih zajednica Hrvata u najmoćnijoj zemlji svijeta? I je li se i među iseljeništvom u Sjedinjenim Državama što promijenilo nakon izbornih promjena i, napokon, izborom novoga hrvatskog predsjednika?

Od Hrvatske se mnogo očekivalo...

»Posljednjih nekoliko godina bilo nam je teško raditi jer je u odnosima između SAD-a i Hrvatske došlo do zahlađenja. Smatram da će novi Sabor i novi predsjednik raditi na tome da te odnose poprave«, kaže Steve Rukavina. On je tek jedan od primjera uspješnih Hrvata, kojih u SAD-u živi oko 2,5 milijuna, koji je svojim osobnim kontaktima uporno lobirao za Hrvatsku dok nje još u samostalnim granicama nije ni bilo. Bio je član Clinton-Goreove delegacije kao predsjednik Nacionalno-demokratskog etničkog ordinacijskog komiteta (DNC), čiji je i utemeljitelj. Od 1995. intenzivno surađuje u odnosima SAD - Hrvatska, i svakodnevno kontaktira Kongres, Vladu SAD-a, Wilsonov institut, Nacionalni institut za mir i druge neovisne institucije. Stoga i njegov odgovor o razlogu »hladnih« američko-hrvatskih odnosa zvuči vjerodostojno: »Istina je da je mirovni sporazum nametnuo velike

obveze Hrvatskoj, ali predsjednik Tuđman u posljednje dvije godine nije ispunjavao sve preuzete obveze.« To je podrazumijevalo prije svega povratak izbjeglica. Zahtjev da se sve osobe vrate onamo odakle su - zahtjev je preko kojega međunarodna zajednica jednostavno, ma što mi mislili o tome, neće preći. Za uzvrat Hrvatskoj se omogućuje ulazak u Partnerstvo za mir, predsoblje NATO-a, Europsku uniju i, naravno, obilna financijska pomoć. No, što se sada trenutno događa da bi se Hrvatska dovela tamo gdje i pripada, u krug bogatih i naprednih demokratskih država?

Novi naglasak: privlačne ulagača

NFCA već 1. ožujka organizira veliki simpozij u Capitol Hillu, središtu političkoga javnog mnijenja SAD-a, gdje će predstavnici američkih Hrvata obavijestiti kongresmene, vode javnoga mnijenja, o ekonomskim potencijalima Hrvatske i njezinu neophodnom ulasku u europske institucije jer, prema riječima Stevea Rukavine: »Međunarodna zajednica, pa tako i ona u SAD-u, pozitivno gleda na promjene u Hrvatskoj«. Novo vrijeme donijelo je i novo težište. Nakon političkoga priznanja osnova diplomacije i lobiranja prebacuje se na ulaganje. »Zadatak nas Amerikanaca hrvatskoga podrijetla je da pomognemo hrvatskoj privredi, da pridonesemo tomu da se što više ulaže u Hrvatsku. Posljednjih je godina toga bilo malo«. Pritom uopće nije bitno koje će »političke boje« biti onaj tko domovini donosi kapital. Jer, »demokracija ne može postojati bez stranaka, ali one to trebaju biti na vlastiti račun«, kaže predsjednik udruge kojima okuplja 120.000 američkih Hrvata u 20 organizacija, od kojih se 1990. njih samo 600.000 izjasnilo pristašama HDZ-a. »Smatramo da se ne trebamo upletati u politička gledišta naših članica«, zaključuje Steve Rukavina.

Nataša S. Beširević

U POSJETU HRVATSKOJ MATICI ISELJENIKA

»KARIJERU ŽELIM NASTAVITI U HRVATSKOJ«

PRIČA O NIKOLINI KOREČIĆ, VELIKOJ NADI HRVATSKE KLASIČNE GLAZBE

Nikolina Korečić u posjetu HMI-u

Unatoč obećavajućoj karijeri u Americi, mlada pjevačica solo pjevanja Nikolina Korečić vratila se u domovinu i ovdje želi nastaviti svoju glazbenu karijeru.

«Možda sam mogla više postići u inozemstvu, no nije mi žao što sam se vratila, jer želim karijeru ostvariti u Hrvatskoj - veli Nikolina koja se, kako kaže, bori svim snagama protiv svih klišeja i zatvorenih krugova, samo da bi uspjela ostvariti svoj cilj.

«Zalosan je da se naši talenti prije dokažu vani negoli u Hrvatskoj. Kada tamo uoče talent, još ga se više potiče i ohrabruje - napominje Nikolina ističući kako je za boravka u Americi imala svega 18 godina i nije bila još gotov pjevač. Tek tamo su prepoznali njezin talent, nudeći joj usavršavanje, dok u domovini kažu kako je s 24 godine premlada. Svjesna svog talenta i postignute naobrazbe, ona čeka vedrije dane i mjesto na našoj opernoj sceni. No, kako je otpočelo s njezinom naobrazbom i usavršavanjem u inozemstvu?

Glazbena naobrazba u Americi

Odluka o odlasku u Ameriku i daljnja glazbena naobrazba uslijedila je nakon Nikolinih sudjelovanja u internacionalnom kulturnom projektu »Dijete mira« pod pokroviteljstvom Vaclava Havela 1991. godine, gdje je bila na turneji po Češkoj. Tamo se sprijateljila s Amerikankom, također sudionicom glazbenog projekta, koja joj je predložila nastavak školovanja u Americi.

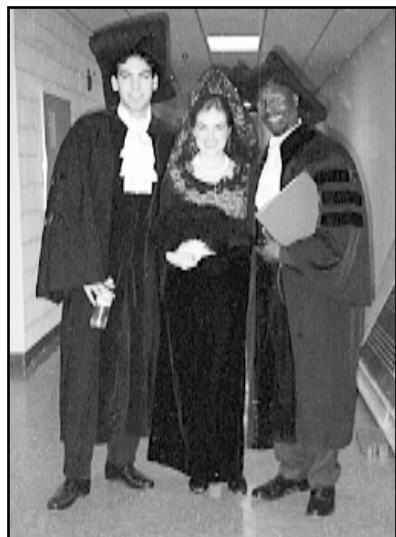
«Budući me Amerika oduvijek privlačila, odlučila sam 1992. godine otići iz domovine i tamo nastaviti školovanje. Otišla sam u državu Oregon, u jedan mali gradić na obali po imenu Waldport gdje sam završila srednju školu, odnosno maturirala 1993. godine s počasnom diplomom (Honor's Diploma). Budući su u Americi prepoznali njezin talent, nakon mature su joj predložili da pokuša na Broadwayu, za što je dobila i stipendiju, no nije otišla. Zašto? »Nisam otišla zbog toga što je život u New Yorku jako skup, a uz to i stoga što sam htjela diplomu fakulteta. Naime, odlučila sam se za operu, gdje se sve malo duže uči, pa sam se upisala na University of Oregon u Eugeneu. Tada je kao član Oregon International Cultural Programa, u sklopu kojega je održala predavanja, te mnogobrojne koncerte promičući hrvatsku kulturu. Dobila je tada dva priznanja od države Oregon za promidžbu Hrvatske i povezivanje hrvatske i američke kulture.

«Tamo sam studirala dvije godine kod Milagroa Vargasa, profesora pjevanja - veli Nikolina koja je tada nastupala i na TV-u, te u Los Angelesu s članovima njihove opere. Na-

Iako je ova nadarena umjetnica imala plaćeni magisterij u Americi, odlučila se vratiti u domovinu Hrvatsku i ovdje nastaviti karijeru. »Kad sam se '98. godine vratila u rodni Zagreb, pomalo sam se razočarala«. Naime, od obećane stipendije za magisterij nije bilo ništa. Za svoje kapacitete i ambicije imam malo koncerata i, što me posebice ljuti, nemam stalne angažmane

pominje kako su ju članovi New York City Opere podučavali glumi i pjevanju. U tom periodu je upoznala Faye Robinson, zvijezdu N. Y. City Opere, koja ju je pozvala na University of Arizona u Tucsonu, gdje je u njezinoj klasi završila dvogodišnji studij. Nakon okončanja fakulteta stekla je dvije diplome, jednu iz solo pjevanja, a drugu iz umjetnosti.

«Tako sam zadovoljila svoju želju da budem i pjevačica, ali i akademski obrazovana - naglašava Nikolina. U periodu od 1995. do 1998. godine članica je Arizona Diplomais za mlade »veleposlanike« u sklopu University of Arizona, te član Croatian Cultural Cluba u Tucsonu, Arizona, gdje je promovirala hrvatsku kulturu i glazbu. Nazaboravni su joj ostali susreti s našim iseljenicima, koji su bili strašno ponosni na nju i nazivali ju »naša mala Zinka«.

»Umjesto Broadwaya odabrala sam operu« - Nikolina kao Rosina u Rossinijevom »Seviljskom brijaču« na Universityju of Arizona 1993.

«Još i danas imam kontakte s njima. Žalosti su što mi ovdje još nije »krenulo«. Poručili su mi neka se, ako uskoro ne započne moja hrvatska karijera, vratim u Ameriku - iskreno će Nikolina.

Povratak u domovinu

No, iako je ova nadarena umjetnica imala plaćeni magisterij u Americi, odlučila se vratiti u domovinu Hrvatsku i ovdje nastaviti karijeru. »Kad sam se '98. godine vratila u rodni Zagreb, pomalo sam se razočarala, veli Nikolina. Naime, od obećane stipendije za magisterij nije bilo ništa.

«Država mi nije mogla pomoći oko financiranja magisterija. Jedino mi je tadašnje Ministarstvo povratka i useljeničtva uplatilo tri rate za magisterij, dok pet preostalih rata još uvijek sama otplaćujem - ističe Nikolina, napomenuvši kako joj je bilo obećano i više uloga i nastupa, no realizirano je svega nekoliko, jer »još ima vremena« za njezinu karijeru.

Sada je na magisteriju iz solo pjevanja kod prof. Zdenke Žapčić-Hesky i »krajem ove godine, očekuje diplomu Magister artis. S tim u svezi Nikolina upravo priprema završni koncert i operu s kojom će u svibnju nastupati u zagrebačkom HNK, a u planu joj je solo koncert koji će održati početkom jeseni.

Uskoro nastupa u Lisinskom povodom 15. obljetnice »Zvezdica«, gdje je započela pjevačku karijeru, dok ju u ožujku očekuje nastup u Teatru ITD u »Figarovom piru«.

«Za svoje kapacitete i ambicije imam malo koncerata i, što me posebice ljuti, nemam stalne angažmane. Moja generacija jedino ima osigurano mjesto u zboru, dok velike uloge dobivaju već unaprijed određeni pjevači. Nikolina kaže kako može jedino zahvaliti prof. Petrušiću koji ju stalno angažira i sa zagrebačkim opernim studijem, čiji je član. No, iako Nikolina još nije postala zvijezda hrvatske opere, s obzirom na njezinu naobrazbu i darovitost, te golemu upornost, zasigurno će uspjeti u Hrvatskoj. Ona to uistinu zaslužuje.

Željka Lešić

Krsto Papić - najbolji redatelj filmske komedije. Na Festivalu umjetnosti filmske komedije u američkom gradu Aspenu službeni je žiri hrvatskog redatelja Krstu Papića proglasio najboljim filmskim redateljem Festivala odgledavši Papićevo ostvarenje Kad mrtvi zapjevaju. Tu u svijetu američkog filma vrlo uglednu nagradu Papiću je uručio redatelj Barry Levison (Kišni Čovjek, Dobro jutro Vijetname). Od 420 prijavljenih Papićev je film ušao među 18 uvrštenih za natjecanje. Festival u Aspenu veliki je događaj u holivudskoj filmskoj industriji. Uspjeh hrvatskoga redatelja znatno je povećao mogućnost da neka od velikih distributerskih kuća pokaže zanimanje za film čije je svjetsko predstavljanje pripremila »Tony Mandich productions« iz LA-a.

Velika praška izložba začetnika hrvatske moderne. U praškom Narodnom muzeju 23. veljače bit će otvorena izložba 80-ak najprezentativnijih djela Vlaho Bukovca. Projekt je ponuđen Česima i zbog činjenice da je Vlaho Bukovac bio predavač na praškoj Akademiji. U tom razdoblju nastala su njegova antologijska djela. Cilj izložbe je predložiti Bukovčev razvoj kroz njegova djela koja su i danas moderna, unatoč jednom stoljeću otkako su nastala. Bukovac je bio središnja ličnost kulturnoga života Zagreba na izmaku 19. stoljeća, potaknuo je izgradnju Umjetničkog paviljona, osnovao Društvo hrvatskih umjetnika i postavio temelje hrvatske moderne.

Hrvatski spaček na Sjevernom polu. Vijest koju su objavili gotovo svi hrvatski mediji glasi: dvojica hrvatskih studenata Tibor Skala i Bojan Dvoršek, članovi ekspedicije »Dalmatinerom prema Sjevernom polu«, jedini su od 33 ekipe, koliko ih je sudjelovalo na tradicionalnom osmom sportskom susretu vozača spačeka iz osam europskih zemalja, stigli na cilj 5.200 kilometara duge etape. Zadatak je sudionika ekspedicije bio da iz svojih sjedišta s popularnim spačekom dođu do najsjevernije točke Europe norveškog otoka Nordkappa. To je uspjelo jedino dvojici hrabrih zagrebačkih studenata. Ovim je uspjehom hrvatski spaček, koji je obojen kao hrvatski pas dalmatiner, osvojio nagradu i posebno priznanje »Laponia Raida«.

Na Floridi otvorena izložba hrvatske naive

U Muzeju umjetnosti u St. Petersburgu na Floridi otvorena je izložba slika deset najpoznatijih hrvatskih naivnih slikara. Posebnom odlukom dan otvaranja izložbe, proglašen je »Hrvatskim danom u St. Petersburgu«. O hrvatskoj naivi i autorima govorili su ravnatelj floridskog Muzeja, američki Hrvat Michael Milkovich i kustos zagrebačkog Muzeja naivne umjetnosti Vladimir Crnković. Oko 600 nazočnih na svečanom otvorenju pozdravio je i izložbu službeno otvorio ministar savjetnik u Veleposlanstvu RH u Washingtonu Mate Maras. Posjetiteljima se sa po 10 djela predstavljaju Emerik Feješ, Dragan Gaži, Ivan i Josip Generalić, Mijo Kovačić, Ivan Lacković Croatia, Ivan Rabuzin, Matija Skurjeni, Ivan Večenaj i Mirko Virius. Ovom izložbom su okrunjena dvogodišnja nastojanja da se u SAD predstavite antologijska djela i autori hrvatske naive. O značenju ovakvog predstavljanja Hrvatske za iseljeničku zajednicu svjedoči podatak da su na svečano otvaranje došli Hrvati iz svih krajeva SAD-a i Kanade, pa čak i nekolicina iz Njemačke. Izložba hrvatskih slikara u St. Petersburgu bit će otvorena do 28. svibnja.

Na Maksimiru ponovno »sveto ime Dinamo.« »I nebo svi, i u pakao Bad Blue Boys i Dinamo...« Navijačka himna orila se Zagrebom, ta je vijest bila središnji događaj dana, a za sve navijače bivšeg NK »Croatia« vijest glasi: hrvatski prvligaš ponovno se zove »Dinamo«. Tako je tajnim glasovanjem odlučila Skupština »modrih«. Za povratak imena Dinamo svoj su glas, od 44, dala 43 nazočna. Tako je po treći put u posljednjih devet godina taj klub promijenio ime. U lipnju 1991. Dinamo je preimenovan u HAŠK Građanski, 1993. izglasano je ime Croatia, no 3156 dana kasnije »plavi« ponovno nose ime »sveto ime Dinamo.«

Hrvati iz Molisea pozvali novog predsjednika Mesića u posjet. Čestitajući Stipi Mesiću na izboru za predsjednika Hrvatske, Hrvati iz Molisea pozivali su novog vrhovnika u posjet gradovima u talijanskoj regiji u kojima su u većini. »Izražavamo nadu da ćete, prilikom Vašeg prvog službenog posjeta Italiji, posjetiti i naše tri općine«, stoji, uz ostalo, u brzom upućenom novom hrvatskom predsjedniku Stipi Mesiću. Brzovaj je potpisao gradonačelnik Kruča (Acquaviva Collecroce) Ivano Zara.

»Maršak« u Berlinu. Pedeseti rođendan Berlinskoga filmskog festivala domaćini su odlučili obilježiti na način koji će se pamtili. Deset godina nakon pada Zida i u prvoj godini otkako je Berlin ponovno njemački glavni grad ugledni je festival dobio novi dom. Za hrvatsku kinematografiju ovaj je festival bio iznimno važan, jer je film »Maršak« redatelja Vinka Brešana, snimljen u koprodukciji Hrvatske televizije i Interfilma, bio u službenoj konkurenciji, ali ne onaj za nagrade, već u selekciji Foruma međunarodnog filma. Brešanov »Maršak« je uvršten I u program još jednoga A festivala - onoga u Montrealu.

Obilježena 213. godišnjica hrvatskog znanstvenika milenija

Tako se diljem svijeta naziva hrvatski velikan Ruder Bošković koji je velik dio svog znanstvenog rada proveo u gradu Milanu gdje je i umro 1787. Generalni konzul RH u Milanu Marjan Bulat u pratnji članova hrvatske zajednice u Milanu, Kluba prijatelja Hrvatske, hrvatske studentske mladeži i talijanskih prijatelja, položio je vijence na mjesto ukopa hrvatskog velikana. Hrvatski diplomat i članovi hrvatske zajednice posjetili su spomen zvezdarnicu u srcu Milana koju je osnovao Ruder Bošković, veliki europski mislilac i humanist, fizičar, astronom, matematičar, pjesnik, diplomat i isusovac. Generalni konzul Bulat najavio je održavanje znanstveno- kulturne manifestacije povodom obljetnice Boškovićeve rođendana 18. svibnja, a nastavlja se i s pripremama za otkrivanje velikog spomenika Boškoviću, rad Ivana Meštrovića, u Milanu.

Jedan od vodećih europskih lanaca kockarnica stiže I u Zagreb. Predelimirani razgovori s budućim osobljem već su napravljeni, koncesija je nabavljena prije nekoliko godina, a zna se i lokacija: ekskluzivni zagrebački hotel Esplanade. »Casino Austria«, jedan od vodećih europskih kasino lanaca došao je i u Hrvatsku. Ova kompanija posjeduje više od 100 kockarnica diljem svijeta, na kopnu i velikim brodovima za krstarenja, a u Hrvatskoj planira ostati minimalno 5 godina, uz širenje na Dubrovnik i Split. »Casino Austria« trenutačno zapošljava 40 000 ljudi, a u zagrebačkoj Esplanadi namjeravaju urediti kasino tradicionalnog tipa, gdje će turistima biti na raspolaganju restoran, povremena kulturna događanja i sl. Ukratko, svjetski standardi u budućoj turističkoj ponudi Hrvatske.

Izabrala i priredila: Nataša S. Beširević

ŠVICARSKA

HKM Bern pomogao 35 obitelji

Jajce - Tridesetpet višečlanih obitelji s područja Jajca, Podmijača, Dobretića i Liskovice primilo je na dar od HKM-a u Bernu po 1000 njemačkih maraka. Novac je obiteljima uručio voditelj te misije fra Ante Pranjić te pritom istaknuo kako je novac prikupilo 10.000 Hrvata s područja Misije, a znak su zahvalnosti roditeljima

ma za toliko brojno potomstvo. Misija je i prije pomagala brojnim obiteljima u Okučanima, Iloku, Osijeku, Plehanu, Dubici, Konjicu, Zepču i Varešu. Pomoć je upućena i u domove umirovljenika i starih osoba u Banjoj Luci i Bakovićima te djeci u splitskome domu »Tonči Bonačić«. (IKA)

Oglašavanje

Cjenik oglasnog prostora:
1/8 (114x83 mm) = 1.600 Kuna
1/4 (114x170 mm) = 2.800 Kuna
1/2 (230x170 mm) = 4.800 Kuna
1/1 (230x340 mm) = 8.800 Kuna

Mali oglasi:
Do najviše 30 riječi = 150 Kuna
Uokvireni mali oglasi = 200 Kuna
Za oglašivače iz dijaspore, ugovaranje i naplata u ino-

zemnoj valuti preko njemačke marketinške agencije

AGENCIJE:
Njemačka:
Eurorevije GmbH, Rotlintstr. 6, 60316 Frankfurt
Telefon: 00 49 (69) 94 35 99 15, Telefax: 00 49 (69) 94 35 99 35
Hrvatska:
Europromocija d.o.o., Radićeva 32/2, 10000 Zagreb
Telefon/Fax: 00 385 (1) 48 13 886

DOM I SVIJET - POSEBAN PRILOG INOZEMNOM IZDANJU VEČERNJEG LISTA - OSNIVAČ I IZDAVAČ: HRVATSKA MATICA ISELJENIKA I HRVATSKI INFORMATIVNI CENTAR - ADRESA UREDNIŠTVA: TRG STJEPANA RADIĆA 3, 10000 ZAGREB, TEL/FAX: 3851 6113 263. E-MAIL: dom@hic.hr - WEB STRANICE: http://www.hic.hr/dom; HIC - MARKETING: TEL/FAX: 00385(1)61 54 986

GLAVNI UREDNIK:
Mario Petrović
ODGOVORA:
Ante Beljo

UREDNIŠTVO: Željka Lešić (koordinatorica), Ivana Rora (BiH), Željko Rebić (gospodarstvo), Vesna Kukavica (kultura), Nataša Beširević (zanimljivosti); GRAFIKA: Večernji list; LEKTORICE: Snježana Drkulec-Igreć i Diana Šimurina-Šoufek; PRDELOM I TEHNIČKA OPREMA: Kristijan Zinaja, Saša Bijelić i Denis Antičević; UNOS PODATAKA I WEB STRANICE: Ivana Kunović; MARKETING: Kata Oreč;

Biosaner® Proizvodi koji su osvojili svijet! **AKTUALNO**

Znanost je konačno priznala, a dr. med. Hartman to potvrđuje: geopatogeni zračenja i podzemna voda uzrokuju nesanicu, kroničnih i teških oboljenja. Patogeni Biosaner proizvodi i pločice dokazano su najbolja zaštita, a to potvrđuju zadovoljni korisnici širom svijeta.

Danica Janić, Berlin, 1997.

«Često su mi ostali još i drugi ljudi iz moje države. Bio je to prvi put od kada sam otišla u biosaner-antenu (podzemni i zračni biosaner) i osjećala se kao u svom domu. Nakon toga nisam više imala problema sa spavanjem i živom.»

Ivan Peč, Kanada Ontario, 1998.

«Često mi je ostajao još i drugi ljudi iz moje države. Bio je to prvi put od kada sam otišla u biosaner-antenu (podzemni i zračni biosaner) i osjećala se kao u svom domu. Nakon toga nisam više imala problema sa spavanjem i živom.»

Stalno pisarna zahvalnosti iz cijelog svijeta, nalaze se u arhivi poduzeća Biosaner

Biosaner - Karl-Friedrich 17, D-60388 Frankfurt, tel: 069 45 52 82 ili 069 45 52 83, fax: 069 45 52 84

NARUČBENICA

Testirajte i vi efikasnost zaštitnih antena i privjesaka

☐ Biosaner p. 10m - posredni privjesak za žene	100 kn	☐ Pjramna posava p. 10m - posredni privjesak za muškarce	100 kn
☐ Biosaner p. 10m - posredni za žene	100 kn	☐ Pjramna posava p. 10m - posredni muškarci	100 kn
☐ Mini Biosaner p. 10m - obiman zaštitni pokrivač p. 10m	100 kn	☐ Biosaner antena p. 20cm - obiman zaštitni pokrivač p. 10m	300 kn
☐ Pjramna posava - veličina (10x10x10cm), posredni - veličina posava za starije i oslabije osobe od 100 cm ² (postavlja se na post)	300 kn	☐ Power primjena - veličina (10x10x10cm), posredni - zračni biosaner, posredni kvaliteta jele, pjele, ljepota i harmonični prostor (postavlja se na strop ili na stropu) (zračni biosaner, biosaner i zračni biosaner)	300 kn
☐ Obilježni Biosaner Mini paket - Biosaner p. 10m + Biosaner antena p. 20cm + Power primjena	400 kn		

Na vrhu navedeno na svakom kraju je geometrijski simbolizacija

Za narudžbu izvan EU upišite na račun: Biosaner kod Post Banka Frankfurt, konto: 56471-600, BIC: BFSW3333

Imena i još starije posredni posredni, dopisničkim, faksnom ili internetskim

Na adresu: Ime i prezime:
 Biosaner Ulica i broj:
 Karl-Friedrich 17 Ulica i broj:
 D-60388 Frankfurt Grad: Pošt. broj:
 T: 069 45 52 82 (8-20h) Država:
 F: 069 45 52 83 (8-24h) Datum:
 E-mail: biosaner@aol.com Potpis:

U Skopju i u cijeloj Makedoniji je mnogo više Hrvata nego što pokazuju statistike

I BEZ DRŽAVNE POMOĆI, KOLIKO IH JE I KAKO ŽIVE HRVATI U MAKEDONJI? ZAJEDNIŠTVO UZ MATICU

Uz Hrvate kojih ima u gotovo u svim dijelovima svijeta, postoji i mala hrvatska zajednica u Makedoniji. Prema riječima Marije Damjanovske, rođene Barišin, podrijetlom iz Kaštel Staroga, koja obnaša dužnost predsjednice Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, u toj bivšoj jugoslavenskoj republici, prema službenim podatcima, živi oko 2.200 Hrvata. »Njihov broj je, međutim, stvarno veći, jer ima mnogo žena koje su se udale za Makedonce koji su studirali u Hrvatskoj, a njihova se djeca također osjećaju Hrvatima iako se u statistikama tretiraju kao Makedonci. Mislim da nas ima između 4.500 i 5.000«, kazuje Damjanovska.

Zajednica Hrvata u Makedoniji, sa sjedištem u Skopju, djeluje četiri godine, otkako se izdvojila iz Makedonsko-hrvatskog društva, jer se ocijenilo da će Hrvati svoja pitanja na taj način lakše rješavati. Trenutačno Zajednica okuplja 300 Hrvata i Hrvatica, a broj bi im bio znatno veći kad bi imali vlastite prostorije. »To bi nam mnogo značilo i radimo na tome da ih dobijemo. Nova vlast, koju je utemeljila stranka VMRO DPMNE, obećala nam je pomoć i mi čekamo. Proljetos su na Kosovu bili burni događaji, koji su pogodili i Makedoniju, koja je zbrinula stotine tisuća albanskih izbjeglica, pa nismo htjeli postavljati naše pitanje, ali ćemo uskoro podsjetiti Gradsko sobranje u Skopju na vlastito obećanje«, dodala je Marija Damjanovska.

Na pitanje, imaju li Hrvati potporu Republike Makedonije, Marija Damjanovska odgovara, da do sada nisu dobili nikakvu novčanu pomoć i sve se svodi na besplatno ustupanje prostora za povremene skupove. »Makedonija nema sustav pomoći nacionalnim manjinama kao, primjerice, Hrvatska. Ali, pomaže nam

na druge načine«. Neizostavno je pitanje kakav je odnos matične zemlje, Hrvatske, prema našim sunarodnjacima u Makedoniji. Predsjednica Zajednice Hrvata Marija Damjanovska naglašava da ne dobivaju novčanu pomoć, ali se uvijek mogu osloniti na Hrvatsku maticu iseljenika. »Kad god organiziramo proslavu Dana državnosti, Božić, Uskrs, te druge nacionalne ili vjerske praznike, Matica nam angažira umjetnike koji uveličaju slavlje. Na našim proslavama bude oko 500 ljudi i možete zamisliti kako se osjećamo kad nam, recimo, Dunja Knebl otpjeva splet lijepih hrvatskih pjesama«, dodaje Marija Damjanovska i pojašnjava da im »feste« sponzoriraju predstavnici hrvatskih tvrtki u Makedoniji ili pojedina domaćina poduzeća.

Marija Damjanovska je do umirovljenja bila dopisnica Hrvatske radiotelevizije iz Skopja, a sad, kao vanjska suradnica, radi u hrvatskom veleposlanstvu u Skopju. »Javljam se povremeno Radio-Zagrebu ako bude važnijih događaja, kao što je proljetos bilo prihvaćanje albanskih izbjeglica s Kosova. U veleposlanstvu ima posla, jer se javljaju ljudi kojima treba pomoć pri dobivanju hrvatske domovnice ili drugih isprava. A što se tiče Zajednice - snalazimo se; ono što planiramo to i ostvarimo«, rekla nam je na kraju Marija Damjanovska.

Vladimir Caktaš

Predsjednica Zajednice Hrvata Marija Damjanovska naglašava da ne dobivaju novčanu pomoć, ali se uvijek mogu osloniti na Hrvatsku maticu iseljenika. »Kad god organiziramo proslavu Dana državnosti, Božić, Uskrs, Matica nam angažira umjetnike koji uveličaju slavlje. Na našim proslavama bude oko 500 ljudi

E-mail i WWW adrese Hrvatskog informativnog centra

Foreign Press Bureau (dnevne vijesti iz Hrvatske na engleskom jeziku), fpbzg@hic.hr
 Izbor članaka iz hrvatskog dnevnog tiska na engleskom i španjolskom jeziku, hicnews@hic.hr
 Izbor članaka iz hrvatskog dnevnog tiska i druge obavijesti na hrvatskom jeziku, vijesti@hic.hr
 Obavijesti Redakcije za satelitske veze sa S. Amerikom, satcom@hic.hr
 Dom i svijet (Podlistak inozemnog izdanja Večernjeg lista), dom@hic.hr
 Obavijesti o nakladničkoj djelatnosti Hrvatskog informativnog centra i narud@be knjiga, knjige@hic.hr
 Marketing, market@hic.hr
 Audiovijesti (Hrvatski radio/ HIC), radio@hic.hr
 Opće informacije, hic-info@hic.hr
 WWW stranice: http://www.hic.hr

E-mail i WWW adrese Hrvatske matice iseljenika

Školstvo u Hrvatskoj (informacije, savjeti, preporuke), skolstvo@matiss.hr
 Odjel za folklor, folklor@matiss.hr
 Časopis »Matica«, matica@matiss.hr
 Odjel za manjine, manjine@matiss.hr
 »Dom i svijet« - podlistak inozemnog izdanja Večernjeg lista, dom@matiss.hr
 Opće informacije, hmi-info@matiss.hr
 WWW stranice: http://www.matiss.hr
 WWW stranice Doma i svijeta: http://www.hic.hr/dom

STEPINČEVO U VANCOUVERU
Biskup Barišić u posjetu hrvatskim župama u Kanadi

VANCOUVER - Središnja proslava spomenuda bl. kardinala Alojzija Stepinca održana je 13. veljače u hrvatskoj župi Srca Marijina u Vancouveru. U povodu toga svečano misno slavlje predvodio je splitsko-makarski pomoćni biskup Marin Barišić zajedno s domaćim župnikom o. Bonom Prcelom i više ostalih svećenika. Na misi je tradicionalno svirao tamburaški orkestar »Kardinal Stepinac«. Nakon mise priredena je prigodna svečanost s rukom u Hrvatskome kulturnom centru. Na početku svečanosti pozdravne riječi uputio je svim nazočnicima o. Bono, a nakon toga je bio prigodni program u sklopu kojeg su hrvatske glazbene i folklorne skupine iz Misije izvele hrvatske pjesme i plesove. Program je završio govorom biskupa Barišića. Spomenuda bl. Alojzija Stepinca svečano je proslavljen i u Kelownu, gdje je misno slavlje predvodio u crkvi Sv. Charlesa splitsko-makarski pomoćni biskup. Biskup Barišić otputovao je u posjet hrvatskoj zajednici u Portlandu. (Ika)

Radio Hrvatska - kratkovalni program HIC-a i HRT-a

Važna obavijest slušateljstvu hrvatskih kratkovalnih emisija: potkraj listopada, zbog prelaska na zimsko vrijeme, mijenja se raspored:

Zimska satnica:
 Od 31. listopada 1999. do 26. ožujka 2000.
 Afrika, Bliski istok: 11605 kHz; lok. vrijeme 23:00-24:00 SAT; hrv. vrijeme 22:00-23:00 SEV
 Južna Amerika: 9925 kHz; lok. vrijeme 21:00-23:00 T-ATL; hrv. vrijeme 01:00-03:00 SEV
 Sjeverna Amerika, istok: 9925 kHz*; lok. vrijeme 21:00-23:00 EST; hrv. vrijeme 03:00-05:00 SEV
 Sjeverna Amerika, zapad: 9925 kHz*; lok. vrijeme 20:00-22:00 PST; hrv. vrijeme 05:00-07:00 SEV
 Novi Zeland: 11880 kHz; lok. vrijeme 19:00-21:00 NZDT; hrv. vrijeme 07:00-09:00 SEV
 Australija: 13820 kHz; lok. vrijeme 19:00-21:00 EADT; hrv. vrijeme 09:00-11:00 SEV
 Europa i Sredozemlje: danju kratki val 6165, 7365, 9830 i 13830 kHz, a uvečer i noću srednji val 1125 i 1134 kHz.
 * Frekvencije za Sjevernu Ameriku mijenja se u studenom na 7 MHz-band

Pridružite se programima Hrvatske matice iseljenika

1. STUDIA CROATICA - HRVATSKI STUDII NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU, osam semestara, smjerovi: I. Studij hrvatske kulture (kroatologija) zvanje: prof. hrvatske kulture II. Studij povijesti - prof. povijesti III. Studij filozofije - prof. filozofije IV. Studij sociologije - prof. sociologije V. Studij novinarstva- dipl. novinar VI. Studij psihologije VII. Studij filozofije na Fil. fakultetu Družbe Isusove VIII. Studij religijske kulture, Fil. fakultet Družbe Isusove 2. STUDIJ HRVATSKOGA JEZIKA I KJIJEVNOSTI NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU -jednosemestralni/dvosemestralni studij te studij u trajanju od osam	semestara Vrijeme odvijanja: tijekom akad. godine 3. SVEUČILIŠNA ŠKOLA HRVATSKOGA JEZIKA I KULTURE U ZAGREBU, Sveučilište u Zagrebu HMI Vrijeme odvijanja: 1.- 28. srpnja 4. LJETNA ŠKOLA HRVATSKOGA JEZIKA I KULTURE U SPLITU -Otvoreno pučko učilište u Splitu HMI Vrijeme odvijanja: 22. 7. - 5. 8. (za osobe iznad 16 god.) 5. MEĐUNARODNI TAČAJ HRVATSKOGA JEZIKA U ZADRU Vrijeme odvijanja: 30. 7. - 20. 8. 6. MALA LJETNA ŠKOLA HRVATSKOGA JEZIKA I KULTURE, NOVI VINODOLSKI Dječje odmaralište Crvenog križa	HMI Vrijeme odvijanja: 22. 7. - 2. 8. (za djecu i mladež / 9-16 god.) 7. LJETNE RADIONICE I PUTOVANJA ZA DJECU, MLADEŽ I RODITELJE Hrvatska matica iseljenika Vrijeme odvijanja: lipanj/srpanj 8. ŠKOLA HRVATSKOGA FOLKLORA Hrvatska matica iseljenika Vrijeme odvijanja: 5.-15. 1., 1.-12. 8. 9. TASK FORCE 2000 Hrvatska matica iseljenika Vrijeme odvijanja: 15. 7. - 4. 8. 10. LJETNA RAZMJENA UČENIKA I STUDENATA 11. STUDENTSKE UDRUGE Međunarodne udruge studenata	Vrijeme odvijanja: tijekom godine 12. SUNCOKRET Centar za humanitarni rad u Zagrebu Vrijeme odvijanja: srpanj, kolovoz, prosinac 13. EKOLOŠKE UDRUGE Vrijeme odvijanja: tijekom godine 14. STUDENTSKI ZAVIČAJNI KLUBOVI Vrijeme odvijanja: tijekom godine 15. KLUB HRVATSKIH POVRATNIKA IZ ISELJENIŠTVA Za sve detaljnije upute i obavijesti javite se: HRVATSKA MATICA ISELJENIKA, Trg S. Radića 3, 10000 Zagreb, tel. 385 1 61 15 116, faks: 385 1 61 11 522, e-mail: skolstvo@matiss.hr